

Lagrådsremiss

Vissa utbetalningar från arbetskooperativ och beskattning vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 15 februari 2018

Magdalena Andersson

Erik Sjöstedt
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att arbetskooperativa ekonomiska föreningar ska kunna betala tillbaka en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Det som betalas ut ska dock inte få överstiga medlemmens andel av föreningens eget kapital vid den tidpunkt då medlemmen går ur föreningen. Förslaget omfattar alla ekonomiska föreningar som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med egen arbetsinsats i föreningens verksamhet.

I lagrådsremissen föreslås vidare att det utbetalda beloppet som huvudregel ska behandlas som lön till en fysisk person, till den del beloppet överstiger inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. Det överskjutande beloppet ska tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst och föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp. Beloppet ska vara socialavgiftspliktigt. Dessutom ska skatteavdrag göras. Om utbetalningen görs till en investerande medlem eller till en medlem som är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet, ska dock det överskjutande beloppet behandlas som utdelning.

I lagrådsremissen En ny lag om ekonomiska föreningar, som beslutades den 13 december 2017, föreslår regeringen att det ska införas ett nytt förfarande för upplösning av en ekonomisk förening utan föregående likvidation (förenklad avveckling). I denna lagrådsremiss lämnas förslag på förändringar i skattereglerna med anledning av det nya

avvecklingsförfarandet. Ändringarna innebär att förenklad avveckling vid tillämpningen av vissa bestämmelser får samma inkomstskattekonsekvenser som likvidation. Det lämnas även förslag på en ändring i reglerna gällande behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas.

De lagändringar som rör förslaget om vissa utbetalningar från en arbetskooperativ ekonomisk förening föreslås träda i kraft den 1 januari 2019. Övriga lagändringar träder i kraft samtidigt som den nya lagen om ekonomiska föreningar, dvs. den 1 juli 2018.

Innehållsförteckning

1	Beslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar	6
2.2	Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)	9
2.3	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	10
2.4	Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)	21
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.....	22
2.6	Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	23
3	Ärendet och dess beredning	25
4	Återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ	26
5	Beskattning av vissa utbetalningar från ett arbetskooperativ	29
5.1	Behandlingen av ekonomiska föreningar i skattehänseende	29
5.2	Beskattning av utbetalning när en medlem har gått ur ett arbetskooperativ	30
5.3	Skatteavdrag och uppgiftsskyldighet.....	37
6	Beskattning vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar.....	41
6.1	Upplösning av en ekonomisk förening	41
6.2	Skattekonsekvenser av förenklad avveckling.....	42
6.3	Behovet av ändringar i inkomstskattelagen och skatteförfarandelagen	43
6.3.1	Bestämmelser som bör ändras	43
6.3.2	Bestämmelser som inte behöver ändras.....	48
6.3.3	Utlämnande av uppgifter från Skatteverkets beskattningsdatabas.....	49
7	Konsekvensanalys.....	51
8	Författningskommentar	53
8.1	Förslaget till lag om ändring i lag (2018:000) om ekonomiska föreningar	53
8.2	Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)	55
8.3	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	55
8.4	Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)	60

8.5	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet	61
8.6	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	61
Bilaga 1	Sammanfattning av delbetänkandet (SOU 2009:37) i nu aktuell del	62
Bilaga 2	Delbetänkandets lagförslag i nu aktuella delar	63
Bilaga 3	Sammanfattning av slutbetänkandet (SOU 2010:90) i nu aktuell del	66
Bilaga 4	Slutbetänkandets lagförslag i nu aktuella delar	67
Bilaga 5	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2009:37).....	75
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2010:90).....	76
Bilaga 7	Lagförslaget i utkastet till lagrådsremiss april 2017, i aktuella delar	77
Bilaga 8	Förteckning över remissinstanserna i anledning av Justitiedepartementets remissmöte den 19 maj 2017 om promemorian med utkast till lagrådsremiss.....	79
Bilaga 9	Sammanfattning av promemorian	80
Bilaga 10	Promemorians lagförslag.....	81
Bilaga 11	Förteckning över remissinstanserna (promemorian)	92

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar,
2. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
3. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980),
4. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
5. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 §, 6 kap. 36 § och 10 kap. 11 och 16 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt lagrådsremiss En ny Föreslagen lydelse
lag om ekonomiska föreningar*

5 kap.

3 §

Medlemsförteckningen ska innehålla uppgifter om

1. varje medlems namn och postadress,
 2. i förekommande fall, att medlemmen är en investerande medlem,
 3. den tidpunkt då medlemmen gick in i föreningen,
 4. det antal medlemsinsatser som medlemmen deltar med i föreningen,
 5. det sammanlagda beloppet, enligt den senast fastställda balansräkningen, av medlemsinsatser som har betalats in eller tillgodoförts genom insatsemission,
 6. summan av de *medlemsinsatsbelopp* som efter utgången av det räkenskapsår som balansräkningen avser har återbetalats eller som högst ska återbetalas enligt 10 kap. 11 och 16 §§, och
 7. tiden för återbetalningarna enligt 6.
	6. summan av de <i>belopp</i> som efter utgången av det räkenskapsår som balansräkningen avser har betalats ut eller som högst ska betalas ut enligt 10 kap. 11 och 16 §§, och
	7. tiden för <i>utbetalningarna</i> enligt 6.

6 kap.

36 §

Ett beslut om ändring av stadgarna som innebär att en medlems skyldighet att betala insatser eller avgifter till föreningen ökas eller att medlemmens rätt till vinst inskränks är giltigt om minst tre fjärdedelar av de röstande har röstat för det.

Ett beslut om ändring av stadgarna är giltigt om samtliga röstande på föreningsstämman har röstat för det, om beslutet innebär att

1. en medlems rätt till föreningens tillgångar vid dess upplösning inskränks,
2. en medlems rätt att få ut ett belopp enligt 10 kap. inskränks och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes, eller
3. en medlems rätt att gå ur föreningen försämras och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes.

Ett beslut om att i stadgarna ta in sådana bestämmelser som avses i 10 kap. 11 § andra stycket är giltigt om samtliga röstberättigade i föreningen har röstat för det.

10 kap.

11 §

En medlem som har gått ur föreningen har rätt att sex månader efter det att medlemskapet upphörde få ut sina medlemsinsatser. Detta gäller inte om medlemmens andel förvärvas av någon annan enligt 4 kap. 4 eller 5 §.

En förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med en egen arbetsinsats i föreningens verksamhet får i stadgarna bestämma att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att tillsammans med sina medlemsinsatser enligt första stycket få ut ett belopp som överstiger medlemsinsatserna.

Det belopp som betalas ut får inte överstiga den del av föreningens eget kapital som avser medlemmen i förhållande till övriga medlemmar. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den senast fastställda balansräkningen vid den tidpunkt då medlemskapet upphör. Vid beräkningen ska reservfonden, uppskrivningsfonden, kapitalandelsfonden, fonden för utvecklingsutgifter och förlagsinsatserna inte räknas med.

Det belopp som betalas ut enligt första eller andra stycket får inte överstiga den del av föreningens eget kapital som avser medlemmen i förhållande till övriga medlemmar. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den senast fastställda balansräkningen vid den tidpunkt då medlemskapet upphör. Vid beräkningen ska reservfonden, uppskrivningsfonden, kapitalandelsfonden, fonden för utvecklingsutgifter och förlagsinsatserna inte räknas med.

16 §

En medlem har rätt att efter uppsägning av en överinsats få tillbaka denna utan att gå ur föreningen. Om stadgarna inte tillåter att det förekommer överinsatser, får återbetalning göras även efter uppsägning från föreningen.

På en återbetalning enligt första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

- 4 kap. 7 § tredje stycket om sättet för uppsägning,
- 11 § första stycket om en tidsfrist om sex månader,
- 11 § *andra* stycket och 12 § om hur stort belopp som får
- 11 § *tredje* stycket och 12 § om hur stort belopp som får

återbetalas, återbetalas,
– 13 § om begränsande stadgebestämmelser,
– 15 § om skyldigheten att efter föreningens konkurs betala tillbaka
utbetalt belopp.

Sexmånadersfristerna i 11 § första stycket och 12 § ska vid en uppsägning enligt första stycket räknas från det räkenskapsårsskifte som infaller närmast efter en månad från uppsägningen eller den längre tid, högst sex månader från uppsägningen, som har bestämts i stadgarna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2.2 Förslag till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554) ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt lagrådsremiss En ny Föreslagen lydelse
lag om ekonomiska föreningar*

6 kap. **3 §**

Ekonomiska föreningar ska i förvaltningsberättelsen även lämna upplysningar om

1. väsentliga förändringar i medlemsantalet,
2. summorna av *insatsbelopp* 2. summorna av *belopp* som ska som ska *återbetalas* under nästa *betalas ut* under nästa räkenskapsår enligt 10 kap. 11 och räkenskapsår enligt 10 kap. 11 och 16 §§ lagen (2018:000) om 16 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar, ekonomiska föreningar,
3. den rätt till utdelning som gjorda förlagsinsatser medför, och
4. summan av de förlagsinsatser som har sagts upp och ska lösas in under de nästföljande två räkenskapsåren.

Första stycket 2 gäller också lösenbelopp för en medlems andel i en sambruksförening enligt lagen (1975:417) om sambruksföreningar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

2.3 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹

dels att 10 kap. 3 §, 24 kap. 2 och 14 §§, 25 a kap. 10 §, 37 kap. 23 och 26 §§, 39 kap. 16, 21, 21 a, 23 och 24 a §§, 39 b kap. 25 §, 40 kap. 5 §, 42 kap. 15 a, 19, 20 a och 21 a §§, 43 kap. 5 §, 48 kap. 15 §, 49 a kap. 3 § och 57 kap. 34 § och rubriken närmast före 42 kap. 19 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas tre nya paragrafer, 11 kap. 16 §, 42 kap. 19 a § och 44 kap. 5 a §, och närmast före 11 kap. 16 § och 44 kap. 5 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §²

Till inkomstslaget tjänst räknas

1. utdelningar och kapitalvinster på aktier m.m., i den utsträckning som anges i 57 kap., i företag som är eller har varit fåmansföretag,

2. kapitalvinster på andelar i ett svenskt handelsbolag i den utsträckning som anges i 50 kap. 7 §,

3. penninglån som avses i 11 kap. 45 §,

4. avskattning av pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§,

5. avskattning av pensions-sparkonto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §, *och*

6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§.

5. avskattning av pensions-sparkonto enligt bestämmelserna i 58 kap. 33 §,

6. avskattning av avtal om tjänstepension enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§, *och*

7. *den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § när en medlem har gått ur en ekonomisk förening.*

11 kap.

Vissa utbetalningar när en medlem har gått ur en ekonomisk förening

16 §³

Ett belopp som betalas ut till en fysisk person som har gått ur en

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2009:1412.

³ Tidigare 16 § upphävd genom 2008:822.

sådan ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insats-emission tillgodoförda medlems-insatser.

Första stycket gäller inte om
– *andelen i den ekonomiska föreningen räknas som tillgång i näringsverksamheten enligt 13 kap. 7 § för den fysiska personen, eller*
– *den fysiska personen är en investerande medlem.*

24 kap.

2 §⁴

I inkomstslaget näringsverksamhet tillämpas bestämmelserna i inkomstslaget kapital om

- utnyttjande av företrädesrätt till teckning av vinstandelslån eller kapitalandelslån i 42 kap. 15 §,
- utdelning av andelar i dotterbolag i 42 kap. 16 §,
- utbetalningar vid minskning av aktiekapital eller reservfond och liknande förfaranden i 42 kap. 17 §,
- utskiftning från ideella föreningar i 42 kap. 18 §,
- utskiftning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§, – utskiftning och utbetalning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§,
- emission i ekonomiska föreningar i 42 kap. 21 a §,
- utdelning från delägarbeskattade utländska juridiska personer i 42 kap. 22 §,
- utdelning och utskiftning från dödsbon efter personer som var begränsat skattskyldiga vid dödsfallet i 42 kap. 23 §,
- skattetillgodohavanden i 42 kap. 24 §,
- lotterier i 42 kap. 25 §, och
- schablonintäkt i 42 kap. 43 §.

14 §

Andelen ska vara en kapitaltillgång och uppfylla någon av följande förutsättningar:

1. Andelen är inte marknadsnoterad.
2. Det sammanlagda rösttalet för ägarföretagets samtliga andelar i det ägda företaget motsvarar tio procent eller mer av rösttalet för samtliga andelar i företaget.

⁴ Senaste lydelse 2011:1271.

3. Innehavet av andelen betingas av rörelse som bedrivs av ägarföretaget eller av ett företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå det nära.

Andelen ska anses vara marknadsnoterad även om marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation <i>eller</i> konkurs.	Andelen ska anses vara marknadsnoterad även om marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation, konkurs <i>eller förenklad avveckling</i> .
---	--

En andel i ett privatbostadsföretag anses inte näringsbetingad.

25 a kap.

10 §⁵

Skalbolagsbeskattning enligt 9 eller 9 a § ska inte ske om

1. någon andel eller aktiebaserad delägarrätt i det avyttrade företaget är marknadsnoterad,

2. delägarrätten anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2, eller

2. delägarrätten anses avyttrad på grund av bestämmelserna om *förenklad avveckling i 44 kap. 5 a §*, likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2, eller

3. ett svenskt handelsbolag eller en i utlandet delägarbeskattad juridisk person som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet upplöses.

Är det avyttrade företaget en utländsk juridisk person, ska skalbolagsbeskattning enligt 9 eller 9 a § ske bara om

1. den juridiska personen är skattskyldig här vid tidpunkten för avyttringen eller dess inkomst beskattas hos en delägare som är skattskyldig här vid denna tidpunkt, eller

2. den juridiska personen, direkt eller genom ett företag i sådan intressegemenskap som avses i 2 § 1, äger eller under de tre senaste åren har ägt en andel eller aktiebaserad delägarrätt i

– ett svenskt aktiebolag om andelen eller den aktiebaserade delägarrätten inte är marknadsnoterad,

– en svensk ekonomisk förening,

– en annan utländsk juridisk person som varit skattskyldig här under någon del av denna tid om denna person motsvarar ett svenskt aktiebolag och andelen eller den aktiebaserade delägarrätten inte är marknadsnoterad eller om personen motsvarar en svensk ekonomisk förening, eller

– ett svenskt handelsbolag.

⁵ Senaste lydelse 2009:1413.

37 kap.

23 §

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt *12 kap.* 1 och 3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen (1987:619), 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt *16 kap.* 1 och 3 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen (1987:619), 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

26 §

Bestämmelsen i 24 § gäller inte vid fusion mellan kooperativa föreningar enligt *12 kap.* 1 och 3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Bestämmelsen i 24 § gäller inte vid fusion mellan kooperativa föreningar enligt *16 kap.* 1 och 3 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar, 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

39 kap.

16 §

Om det inträffar en sådan förändring i ett investmentföretag eller i ägandet av detta att företaget inte längre kan räknas som investmentföretag enligt 15 §, ska avskattning ske enligt 17 och 18 §§. Avskattning ska dock inte ske om företaget upplöses genom likvidation.

Om det inträffar en sådan förändring i ett investmentföretag eller i ägandet av detta att företaget inte längre kan räknas som investmentföretag enligt 15 §, ska avskattning ske enligt 17 och 18 §§. Avskattning ska dock inte ske om företaget upplöses genom likvidation *eller förenklad avveckling.*

21 §⁶

Med kooperativ förening avses en ekonomisk förening som är öppen på det sätt som anges i *3 kap.* 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och som tillämpar lika rösträtt. Om en

Med kooperativ förening avses en ekonomisk förening som är öppen på det sätt som anges i *4 kap.* 1 och 2 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar och som tillämpar lika rösträtt. Om en

⁶ Senaste lydelse 2016:115.

ekonomisk förening bedriver försäljning till personer som inte uppfyller kraven för inträde i föreningen, ska föreningen för att anses som öppen ge dem samma rätt till återbäring på köpta varor som medlemmarna får.

Att en förening med stöd av 1 kap. 1 a § lagen om ekonomiska föreningar har antagit investerande medlemmar ska inte anses innebära att föreningen inte tillämpar lika rösträtt.

Kooperativa föreningars centralorganisationer anses som öppna även om de beviljar inträde bara för sådana lokala föreningar som uppfyller centralorganisationens krav på stadgar, skötsel och soliditet och även om bara ett enda företag inom varje område antas som medlem. När det gäller kravet på lika rösträtt anses centralorganisationer som kooperativa även om rösträtten utövas i förhållande till föreningarnas medlemsantal.

ekonomisk förening bedriver försäljning till personer som inte uppfyller kraven för inträde i föreningen, ska föreningen för att anses som öppen ge dem samma rätt till återbäring på köpta varor som medlemmarna får.

Att en förening med stöd av 1 kap. 7 § lagen om ekonomiska föreningar har antagit investerande medlemmar ska inte anses innebära att föreningen inte tillämpar lika rösträtt.

21 a §

Med medlemsfrämjande förening avses en kooperativ förening som uppfyller kraven i 1 kap. 1 § tredje stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Med medlemsfrämjande förening avses en kooperativ förening som uppfyller kraven i 1 kap. 5 § lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

23 §⁷

Utdelning som en kooperativ förening lämnar i förhållande till insatser enligt lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska dras av. I fråga om andra insatser än förlagsinsatser gäller detta dock inte till den del utdelningen enligt 24 kap. 17 § inte ska tas upp av mottagaren. Om den del som inte ska tas upp av mottagaren uppgår till högst tio procent av utdelningen, ska dock hela utdelningen dras av. En medlemsfrämjande förening får bara dra av utdelning

Utdelning som en kooperativ förening lämnar i förhållande till insatser enligt lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar, lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska dras av. I fråga om andra insatser än förlagsinsatser gäller detta dock inte till den del utdelningen enligt 24 kap. 17 § inte ska tas upp av mottagaren. Om den del som inte ska tas upp av mottagaren uppgår till högst tio procent av utdelningen, ska dock hela utdelningen dras av. En medlemsfrämjande förening får bara dra av utdelning

⁷ Senaste lydelse 2016:115.

om föreningen har ett stort antal medlemmar och bara till den del föreningen för samma beskattningsår själv tagit emot utdelning på insatser. En kooperativ hyresrättsförening får inte dra av utdelning om föreningen är ett privatbostadsföretag enligt 2 kap. 17 §.

Om en ekonomisk förening är centralorganisation för kooperativa föreningar, ska utdelningen på förlagsinsatser dras av även om centralorganisationen inte är kooperativ enligt 21 §.

om föreningen har ett stort antal medlemmar och bara till den del föreningen för samma beskattningsår själv tagit emot utdelning på insatser. En kooperativ hyresrättsförening får inte dra av utdelning om föreningen är ett privatbostadsföretag enligt 2 kap. 17 §.

24 a §

En kooperativ förening ska dra av en medlemsinsats som tillgodoförts genom insatsemission enligt lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker det beskattningsår då medlemsinsatsen betalas ut till en medlem som avgår. Detsamma gäller medlemsinsatser som tillgodoförts genom fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

En kooperativ förening ska dra av en medlemsinsats som *har* tillgodoförts genom insatsemission enligt lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker det beskattningsår då medlemsinsatsen betalas ut till en medlem som avgår. Detsamma gäller medlemsinsatser som *har* tillgodoförts genom fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

39 b kap.

25 §⁸

Avdraget ska återföras till beskattning i sin helhet, om

– ett godkännande för tonnagebeskattning återkallas enligt 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244), *eller*
– företaget går i likvidation eller konkurs.

– ett godkännande för tonnagebeskattning återkallas enligt 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
– företaget går i likvidation eller konkurs, *eller*
– *företaget upplöses till följd av ett beslut om förenklad avveckling.*

Avdraget ska återföras det sista beskattningsår då tonnagebeskattning sker eller, vid återkallelse enligt 13 a kap. 10 § 2–4 skatteförfarandelagen (2011:1244), det beskattningsår då återkallelsen sker.

⁸ Senaste lydelse 2016:887.

40 kap.

5 §⁹

Ett företag anses i detta kapitel ha bestämmande inflytande över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till det förra enligt

- 1 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551),
- 1 kap. 4 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar – 1 kap. 9–13 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar,
- 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619),
- 1 kap. 5 § lagen (1995:1570) om medlemsbanker, eller
- 1 kap. 5 § stiftelselagen (1994:1220).

En svensk ideell förening anses ha bestämmande inflytande över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till föreningen enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Ett utländskt bolag eller en sådan förvärvare som avses i 11 § anses ha bestämmande inflytande över ett företag om detta skulle ha varit ett dotterföretag till bolaget eller personen, om bolaget eller personen hade varit ett svenskt aktiebolag.

42 kap.

15 a §¹⁰

Utdelning och kapitalvinst på följande aktier och andelar tas upp till fem sjättedelar:

- aktier i svenska aktiebolag,
- andelar i svenska ekonomiska föreningar som inte är kooperativa, och
- andelar i utländska juridiska personer, om inkomstbeskattningen av den utländska juridiska personen är jämförlig med inkomstbeskattningen enligt denna lag av ett svenskt företag, som inte är en kooperativ förening, med motsvarande inkomster.

Första stycket tillämpas inte om

- företaget är marknadsnoterat,
- företaget har varit marknadsnoterat men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation eller konkurs,
- företaget har varit marknadsnoterat men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation, konkurs eller förenklad avveckling,

– företaget under beskattningsåret eller under något av de fyra föregående beskattningsåren, direkt eller genom dotterföretag, har ägt aktier med en röst- eller kapitalandel på tio procent eller mer i ett svenskt marknadsnoterat aktiebolag eller en marknadsnoterad utländsk juridisk person,

- företaget är ett privatbostadsföretag,
- andelarna är kvalificerade, eller

⁹ Senaste lydelse 2011:68.

¹⁰ Senaste lydelse 2013:1106.

– en kapitalvinst ska tas upp som överskott av passiv näringsverksamhet enligt 49 a kap.

Ett företag anses marknadsnoterat om någon andel i företaget är marknadsnoterad.

Utskiftning från ekonomiska föreningar

Utskiftningar och vissa andra utbetalningar från ekonomiska föreningar

19 §¹¹

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses eller till en medlem i en kooperativ hyresrättsförening när han utträder ur föreningen behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

19 a §

Ett belopp som, utöver inbetald insats, betalas ut till en medlem som har gått ur en kooperativ hyresrättsförening behandlas som utdelning.

Detsamma gäller ett belopp som betalas ut från en sådan svensk ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar till en medlem som har gått ur föreningen, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen, om det inte framgår något annat av 11 kap. 16 §.

20 a §

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19 och 20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som motsvarar en svensk ekonomisk förening

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19–20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan.

¹¹ Senaste lydelse 2016:115.

behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant.

Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant.

21 a §

Belopp som överförs till medlemsinsatserna vid insatsmission enligt lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska inte behandlas som utdelning. Detsamma gäller belopp som överförs till medlemsinsatserna vid fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Belopp som överförs till medlemsinsatserna vid insatsmission enligt lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska inte behandlas som utdelning. Detsamma gäller belopp som överförs till medlemsinsatserna vid fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

43 kap.

5 §¹²

Med värdeöverföring avses i detta kapitel

1. vinstutdelning,
2. förvärv av egna aktier, dock inte förvärv av sådant slag som anges i 19 kap. 5 § aktiebolagslagen (2005:551),
3. minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna,
4. annan affärshändelse som medför att företagets förmögenhet minskar och som inte har rent affärsmässig karaktär för företaget, och
5. inlösen av förlagsinsatser av sådant slag som anges i 5 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och utbetalningar av sådant slag som anges i 10 kap. 1 § samma lag.

5. inlösen av förlagsinsatser av sådant slag som anges i 11 kap. 1 § lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar och utbetalningar av sådant slag som anges i 14 kap. 1 § samma lag.

44 kap.

Förenklad avveckling av ekonomisk förening

5 a §

En andel i en ekonomisk före-

¹² Senaste lydelse 2013:771.

ning anses avyttrad om föreningen upplöses till följd av ett beslut om förenklad avveckling.

48 kap.

15 §

För marknadsnoterade delägarätter får omkostnadsbeloppet bestämmas till 20 procent av ersättningen vid avyttringen sedan utgifter i samband med denna dragits av. Detta gäller dock inte terminer och optioner och inte heller sådana teckningsrätter, fondaktierätter, inlösenrätter och säljrätter som avses i 13 §.

Första stycket tillämpas även på delägarätter om de har varit marknadsnoterade men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation eller konkurs.

Första stycket tillämpas även på delägarätter om de har varit marknadsnoterade men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation, konkurs eller förenklad avveckling.

49 a kap.

3 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte om

1. någon andel i det företag som andelen hänför sig till är marknadsnoterad,

2. andelen anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2,

2. andelen anses avyttrad på grund av bestämmelserna om *förenklad avveckling i 44 kap. 5 a §*, likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2,

3. ett handelsbolag upplöses eller andelen i ett handelsbolag övergår till en ny ägare på sätt som anges i 50 kap. 2 § andra stycket, eller

4. bestämmelserna i 51 kap. om beskattning i inkomstslaget näringsverksamhet vid avyttring av andelar i svenska handelsbolag ska tillämpas.

57 kap.

34 §¹³

Vinstutdelning som lämnas för senare räkenskapsår än som avses i 33 § ska minska kapitalunderlaget till den del utdelat belopp överstiger nettovinsten enligt fastställd balansräkning eller, i förekommande fall, fastställd koncernbalansräkning.

Kapitalunderlaget i ett aktiebolag ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar från bolaget som gjorts i samband med minskning av aktiekapitalet eller reservfonden, om utbetalningen skett efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

¹³ Senaste lydelse 2016:115.

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar enligt 4 kap. 3 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar vid återbetalning av *överskjutande medlemsinsatser* eller enligt 4 kap. 4 § samma lag vid minskning av medlemsinsatsernas *belopp*. Detta gäller bara om utbetalningen har gjorts efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar enligt 10 kap. 16 § lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar vid återbetalning av *överinsatser* eller enligt 10 kap. 17 § samma lag vid minskning av medlemsinsatsernas *storlek*. Detta gäller bara om utbetalningen har gjorts efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019 i fråga om 10 kap. 3 §, 11 kap. 16 §, 24 kap. 2 §, 42 kap. 19, 19 a och 20 a §§ och i övrigt den 1 juli 2018.

2.4 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 11 § socialavgiftslagen (2000:980) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

11 §¹

Med ersättning för arbete likställs i denna lag

1. kostnadsersättning och sådan ersättning som enligt 10 kap. 3 § andra stycket 9 och 10 skatteförfarandelagen (2011:1244) ska räknas som ersättning för arbete,

2. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),

3. ersättning som utges till Försäkringskassan enligt 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, varvid ersättningen ska anses ha betalats ut till den person som sjuklönen avser,

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person, *och*

5. ersättning från semesterkassa.

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person,

5. ersättning från semesterkassa, *och*

6. *den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) när en medlem har gått ur en ekonomisk förening.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

¹ Senaste lydelse 2011:1257.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §²

Från databasen får nedan angivna uppgifter lämnas ut till en enskild, om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Uppgifter får lämnas ut om

1. namn och personnummer,
2. organisationsnummer, namn, firma och juridisk form samt i fråga om handelsbolag och andra juridiska personer sådana uppgifter om huvudkontor och säte som avses i 67 kap. 8 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
3. registrering enligt skatteförfarandelagen samt särskilt registrering- eller redovisningsnummer,
4. på vilket sätt den preliminära skatten ska betalas för en fysisk person,
5. registrering av skyldighet att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter,
6. slag av näringsverksamhet,
7. beslut om likvidation eller konkurs, *förenklad avveckling* eller konkurs,
7. beslut om likvidation, *förenklad avveckling* eller konkurs,
8. huruvida en fysisk eller juridisk person är godkänd som skattebefriad förbrukare enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi och i sådana fall från vilken tidpunkt, och
9. huruvida en fysisk eller juridisk person är godkänd som registrerad avsändare enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi och i sådana fall från vilken tidpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

² Senaste lydelse 2017:1214.

2.6 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § och 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt lagrådsremiss Föreslagen lydelse
Slopad skattefrihet för förmån av
hälso- och sjukvård*

10 kap.

3 §

Skatteavdrag ska göras från kontant ersättning för arbete.

Som ersättning för arbete räknas i denna lag även

1. pension,
2. livränta som inte är ersättning för avyttrade tillgångar,
3. engångsbelopp på grund av personskada,
4. sjukpenning och annan ersättning som avses i 11 kap. 24, 30, 31, 34 och 36 §§ samt 15 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229),
5. ersättning för förlorad arbetsförtjänst och för intrång i näringsverksamhet,
6. undantagsförmåner och sådant periodiskt understöd eller sådan liknande periodisk utbetalning som givaren enligt inkomstskattelagen ska dra av i inkomstslaget näringsverksamhet,
7. behållning på pensionssparkonto som ska avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen på grund av att pensionssparavtalet har upphört att gälla eller att behållningen har tagits i anspråk vid utmätning, konkurs eller ackord,
8. ersättning för ökade levnadskostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa som avses i 12 kap. 6 § inkomstskattelagen, till den del ersättningen överstiger
 - a) de schablonbelopp som anges i 12 kap. 6 a, 10–15, 17 och 21 §§ inkomstskattelagen, eller
 - b) den faktiska utgiften när det gäller kostnad för logi,
9. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 8, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen, *och* 9. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 8, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen,
10. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten. *10. den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § inkomstskattelagen när en medlem har gått ur en ekonomisk förening, och*
11. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten.

13 a kap.10 §¹

Skatteverket ska återkalla ett godkännande för tonnagebeskattning, om

1. det godkända företaget begär det,
2. förutsättningarna för godkännande för tonnagebeskattning enligt 2 och 3 §§ inte är uppfyllda,
3. det godkända företaget inte har fullgjort en uppgiftsskyldighet enligt 29–33 kap. eller en dokumentationsskyldighet enligt 39 kap. 3 § och detta är av betydelse för godkännandet eller för tonnagebeskattningen, eller
4. det godkända företaget har meddelats en dom som har fått laga kraft och där lagen (1995:575) mot skatteflykt har tillämpats och detta är av betydelse för tonnagebeskattningen.

Första stycket 2 gäller inte om

1. en kvalificerad rederiverksamhet avvecklas och inte bedrivs vidare av någon annan,
2. det beslutas att företaget ska gå i likvidation,
3. företaget försätts i konkurs, 3. företaget försätts i konkurs,
- eller*
4. företaget upplöses genom en fusion eller fission och det övertagande företaget är godkänt för tonnagebeskattning eller enligt 7 § ansöker om godkännande och godkänns för tonnagebeskattning.
4. företaget upplöses genom en fusion eller fission och det övertagande företaget är godkänt för tonnagebeskattning eller enligt 7 § ansöker om godkännande och godkänns för tonnagebeskattning, *eller*
5. *företaget upplöses till följd av ett beslut om förenklad avveckling.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019 i fråga om 10 kap. 3 § och i övrigt den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse 2016:888.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen tillkallade i maj 2008 en särskild utredare med uppdrag att se över lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar. Utredningen antog namnet Föreningslagsutredningen (dir. 2008:70). I april 2009 överlämnade utredningen delbetänkandet Enklare beslutsfattande i ekonomiska föreningar (SOU 2009:37) och i november 2010 överlämnades slutbetänkandet En ny lag om ekonomiska föreningar (SOU 2010:90).

I delbetänkandet föreslår utredningen bl.a. att en ekonomisk förening ska kunna upplösas genom ett förenklat avvecklingsförfarande. En sammanfattning av utredningens förslag i den delen finns i *bilaga 1*. Utredningens lagförslag i den delen finns i *bilaga 2*.

I slutbetänkandet föreslår utredningen bl.a. att en arbetskooperativ ekonomisk förening ska få bestämma i sina stadgar att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att få ut ett belopp från föreningen som överstiger medlemsinsatsens nominella värde. En sammanfattning av utredningens förslag i den delen finns i *bilaga 3*. Utredningens lagförslag i den delen finns i *bilaga 4*.

Betänkandena har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna såvitt avser delbetänkandet finns i *bilaga 5* och såvitt avser slutbetänkandet i *bilaga 6*. Remissvaren finns tillgängliga i Justitiedepartementets lagstiftningsärende (Ju2010/09441/L1).

Huvuddelen av utredningens övriga förslag behandlades i propositionen Modernisering av lagen om ekonomiska föreningar (prop. 2015/16:4). När propositionen behandlades i riksdagen gav riksdagen tillkänna att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär att arbetskooperativ ges vidgad möjlighet att återbetala medlemsinsatser med högre belopp än insatsernas nominella värde (bet. 2015/16:CU10 punkt 2, rskr. 2015/16:130). Med de förslag som nu lämnas i denna lagrådsremiss är riksdagens tillkännagivande slutbehandlat. Tillkännagivandet behandlas även i avsnitt 4.

Den 19 maj 2017 höll Justitiedepartementet ett remissmöte för att inhämta synpunkter på ett utkast till lagrådsremissen En ny lag om ekonomiska föreningar. Utkastet innehåller bl.a. ett förslag om att arbetskooperativa ekonomiska föreningar ska få återbetala medlemsinsatser med ett högre belopp än medlemmarna har betalat in. Förslaget överensstämmer i sak med utredningens förslag. Lagförslaget i utkastet till lagrådsremiss, såvitt avser återbetalning av medlemsinsatser, finns i *bilaga 7*. En förteckning över deltagarna vid remissmötet och de remissinstanser som lämnade skriftliga synpunkter finns i *bilaga 8*. Minnesanteckningar från mötet och de skriftliga synpunkterna finns tillgängliga i Justitiedepartementets lagstiftningsärende (Ju2010/09441/L1).

Den 13 december 2017 beslutade regeringen lagrådsremissen En ny lag om ekonomiska föreningar. Lagrådsremissens förslag till ny lag om ekonomiska föreningar, som är baserat på förslaget i Föreningslagsutredningens betänkanden och utkastet till lagrådsremiss, innehåller ett förfarande för förenklad avveckling av ekonomiska

föreningar men inte något förslag om ökad möjlighet till återbetalning av medlemsinsatser för arbetskooperativ.

Inom Finansdepartementet har en promemoria utarbetats med förslag om hur utbetalningar från en arbetskooperativ ekonomisk förening till en medlem som har gått ur föreningen ska behandlas i skattehänseende. I promemorian lämnas även förslag på ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229), lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och skatteförfarandelagen (2011:1244) med anledning av det nya förfarandet för förenklad avveckling. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 9*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 10*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 11*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementets lagstiftningsärende (Fi2017/04559/S1).

I denna lagrådsremiss behandlas förslaget att arbetskooperativa ekonomiska föreningar ska få återbeta medlemsinsatser med ett högre belopp än medlemmen har betalat in samt promemorians förslag till ändringar i skattelagstiftningen. I lagrådsremissen föreslås även följdändringar med anledning av införandet av lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

4 Återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ

Regeringens förslag: En arbetskooperativ ekonomisk förening ska kunna betala tillbaka en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Det som betalas ut till medlemmen ska dock inte få överstiga medlemmens andel av föreningens eget kapital vid tiden för medlemmens avgång ur föreningen.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens förslag (se SOU 2010:90 s. 522).

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Södra skogsägarna* anser att det inte finns anledning att vidga möjligheten till återbetalning. Föreningen pekar på att det genom insatsemission är möjligt att öka det belopp som är tillgängligt för återbetalning.

Förslaget i utkastet till lagrådsremiss överensstämmer med regeringens förslag (se bilaga 7).

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. I sitt remissyttrande över promemorian med förslag till ändringar i skattelagstiftningen anför *Coompanion* dock att begränsningen till medlemmens andel av föreningens eget kapital inte bör gälla för dessa utbetalningar. *Svensk Kooperation* och *Arbetsgivarföreningen KFO* anför att återbetalning av medlemsinsatser med högre belopp än insatsens nominella värde bör anses utgöra en värdeöverföring i form av vinstutdelning.

Skälen för regeringens förslag: En medlem som går ur en ekonomisk förening har som huvudregel rätt att sex månader efter det att han eller hon har lämnat föreningen få ut sina inbetalda eller genom insatsmission tillgodoförda medlemsinsatser. Medlemmen har dock inte någon rätt att få ut ett högre belopp än det som avser honom eller henne av föreningens eget kapital. Medlemmens rätt till utbetalning begränsas dessutom av att föreningen inte har rätt att betala ut ett högre belopp än det som medlemmen en gång betalade in med tillägg för det belopp som eventuellt har tillgodoförts medlemmen genom insatsmission (prop. 2015/16:4 s. 123). Även om medlemmens andel i föreningen skulle ha ökat i värde, är det alltså inte möjligt att betala ut mer än det nominella beloppet.

Utredningen föreslår att det för kooperativa hyresrättsföreningar och för arbetskooperativ ska bli möjligt att återbetala medlemsinsatser över deras nominella värde.

Med arbetskooperativ avses en ekonomisk förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Det ska alltså finnas anställningsavtal eller liknande avtal, t.ex. konsultavtal, mellan föreningen och de enskilda medlemmarna. Det är dock inte nödvändigt att samtliga medlemmar står i anställningsförhållande eller motsvarande till föreningen. Det kan finnas medlemmar som deltar i föreningen på något annat sätt och det kan även finnas investerande medlemmar (medlemmar som endast bidrar med en medlemsinsats). Föreningen ska emellertid kännetecknas av att medlemmarna är anställda av eller på motsvarande sätt anknutna till föreningen, dvs. normalt ska flertalet medlemmar delta på detta sätt.

Arbetskooperativ kan vara verksamma i vitt skilda branscher. En kategori är s.k. personalkooperativ, som är vanligt förekommande inom bl.a. förskoleverksamhet och annan omsorg eller vård. En annan kategori är de sociala arbetskooperativen, som ger sysselsättning och inkomst åt personer som står långt från arbetsmarknaden. En tredje kategori är föreningar där medlemmarna är konsulter, t.ex. arkitekter eller PR-konsulter. Även verksamheter där föreningen förmedlar uppdrag till sina medlemmar kan falla in under definitionen av arbetskooperativ, t.ex. lastbilscentraler eller taxiföretag. Andra typer av verksamheter förekommer också.

I prop. 2015/16:4 instämde regeringen i att återbetalning av medlemsinsatser utöver deras nominella värde skulle bli möjligt såvitt avser kooperativa hyresrättsföreningar men kom till motsatt slutsats beträffande arbetskooperativ. Regeringen anförde att det finns skäl som talar för en möjlighet till ökad återbetalning i arbetskooperativa föreningar, t.ex. att medlemmarna i arbetskooperativ är särskilt beroende av föreningen för sin försörjning och att det i dag finns en tendens att medlemmarna väljer att ge företräde för lön eller ersättning till sig själva framför konsolidering och investeringar i framtiden.

Samtidigt pekade regeringen på att en rätt till återbetalning över nominellt belopp skulle kunna försvaga föreningens möjlighet att bygga upp en stabil kapitalbas och öka riskerna för föreningens borgenärer. Regeringen ansåg med hänsyn till bl.a. detta att övervägande skäl talade mot en vidgad möjlighet till återbetalning.

När propositionen behandlades i riksdagen tillkännagav riksdagen emellertid som sin mening att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär att även ett arbetskooperativ ges vidgad möjlighet att återbetala medlemsinsatser med högre belopp än insatsernas nominella värde (bet. 2015/16:CU10, punkt 2, rskr. 2015/16:130).

Vid den fortsatta behandlingen av frågan har inga allvarliga invändningar framförts mot att vidga möjligheten till återbetalning. De berörda organisationerna har i stället framhållit förslaget fördelar för de arbetskooperativa föreningarna. Även om det alltjämt finns skäl både för och emot utredningens förslag, finner regeringen mot denna bakgrund att förslaget kan genomföras.

Reglerna bör utformas på samma sätt som de regler som nyligen har införts för kooperativa hyresrättsföreningar. Det innebär bl.a. att ett arbetskooperativ som vill kunna återbetala en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde bör vara skyldigt att ta in bestämmelser om det i sina stadgar. En sådan stadgeändring bör med hänsyn till dess potentiellt långtgående ekonomiska konsekvenser kräva enhällighet bland samtliga röstberättigade i föreningen.

Coompanion anser att utbetalningar av det aktuella slaget inte bör omfattas av de borgenärsskyddande bestämmelser som gäller för ordinarie återbetalningar av medlemsinsatser. De bestämmelserna innebär att en medlem inte har rätt att få ut ett högre belopp än det som avser hans eller hennes del av föreningens eget kapital. *Coompanion* menar att detta i praktiken hindrar en förening från att bestämma att medlemmens lön eller anställningstid ska utgöra grund för beräkningen av vilket belopp medlemmen har rätt att ta med sig när han eller hon går ur föreningen. *Coompanion* föreslår att föreningens fria eget kapital ska kunna fördelas och betalas ut oberoende av medlemmens andel av det eget kapitalet.

Regeringen anser att en arbetskooperativ förening bör ha rätt att i stadgarna själv avgöra vilken modell som den vill använda sig av för att beräkna vilket belopp en medlem har rätt att ta med sig vid medlemmens avgång. Även med regeringens förslag är det alltså möjligt att låta sådana faktorer som *Coompanion* nämner ligga till grund för beräkningen av vilket belopp som en medlem har rätt till. Om hela eller endast en del av det beloppet kan betalas ut avgörs av vad föreningens ekonomi tillåter. En lösning i linje med *Coompanions* förslag skulle riskera att i hög utsträckning urholka borgenärsskyddet i arbetskooperativa föreningar. Detta skulle kunna leda till att förtroendet för företagsformen bland kreditgivare och andra borgenärer skadas. Liksom utredningen anser regeringen, mot denna bakgrund, att det belopp som betalas ut till medlemmen inte bör få överstiga medlemmens andel av föreningens eget kapital vid tiden för avgången ur föreningen. I författningskommentaren beskrivs närmare hur reglerna är avsedda att fungera, se avsnitt 8. *Svensk Kooperation* och *Arbetsgivarföreningen KFO* anför att återbetalning av medlemsinsatser med högre belopp än insatsens nominella värde bör anses utgöra en värdeöverföring från föreningen i form av vinstutdelning och att det bör införas lagregler som tydliggör det. Regeringen konstaterar att den aktuella formen av utbetalning sker i samband med att medlemmen lämnar föreningen. Utbetalningarna är i regeringens förslag systematiskt inordnade i regelverket om återbetalning av

medlemsinsatser. När reglerna om värdeöverföringar infördes i den hittillsvarande lagen om ekonomiska föreningar uttalades i lagförarbetena att återbetalning av medlemsinsatser följer ett särskilt regelverk när det gäller bl.a. borgenärsskyddet och att det därför inte finns skäl att låta sådana återbetalningar omfattas av bestämmelserna om värdeöverföringar, som delvis har ett motsvarande syfte. Samma bedömning gjordes beträffande bl.a. återbetalning av överinsatser och återbetalning till förlagsandelsinnehavare (se prop. 2015/16:4 s. 156 f.).

Som anges ovan föreslår regeringen att de nu aktuella utbetalningarna ska omfattas av samma borgenärsskyddsregler som ordinarie återbetalningar av medlemsinsatser. Att låta utbetalningarna omfattas av reglerna om värdeöverföringar skulle medföra en klart mer komplicerad reglering. Mot bakgrund av det anförda framstår det inte heller som nödvändigt.

Utredningen föreslår att en förening som i sina stadgar har bestämmelser om återbetalning av medlemsinsatser utöver nominellt belopp ska anmärka det i sin årsredovisning som en tilläggsupplysning. I prop. 2015/16:4 bedömde regeringen att ett sådant krav inte behövde införas såvitt avser kooperativa hyresrättsföreningar (s. 189). Regeringen gör ingen annan bedömning beträffande arbetskooperativa föreningar. Det är i stället tillräckligt att de belopp som betalas ut synliggörs i medlemsförteckningen och årsredovisningen.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 5 kap. 3 §, 6 kap. 36 § och 10 kap. 11 och 16 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar och 6 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Ikraftträdande

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

5 Beskattning av vissa utbetalningar från ett arbetskooperativ

5.1 Behandlingen av ekonomiska föreningar i skattehänseende

Ekonomiska föreningar beskattas i huvudsak som aktiebolag. Utgångspunkten är att vinst hos ekonomiska föreningar dubbelbeskattas, dvs. först betalar föreningen skatt för sin vinst och därefter betalar andelsägaren skatt på den utdelning som föreningen lämnar. För ekonomiska föreningar som är kooperativa i skatterättslig mening gäller dock sådana lättnader att de som utgångspunkt är enkelbeskattade. En förening är kooperativ, om den är öppen för nya medlemmar på det sätt som anges i lagen om ekonomiska föreningar och tillämpar lika rösträtt, se 39 kap. 21 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Enkelbeskattningen

åstadkoms genom att föreningen har avdragsrätt dels för kooperativ utdelning, dvs. återbäring eller efterlikvider på medlemmarnas köp eller försäljningar, dels för utdelning på medlemsinsatser och förlagsinsatser (prop. 1996/97:163 s. 34 f.). Avdragsrätten för kooperativ utdelning har dock i vissa fall begränsats. Om en förening har medlemmar som får sådan utdelning som enligt 42 kap. 14 § IL inte ska tas upp hos dem och det inte är fråga om enbart enstaka sådana medlemmar, får utdelningen dras av med högst ett belopp som motsvarar 80 procent av statslåneräntan vid utgången av november året närmast före det kalenderår under vilket beskattningsåret går ut multiplicerat med summan av medlemmarnas omsättning med föreningen.

För medlemmar i en producentkooperation är utdelning en skattepliktig intäkt i medlemmens näringsverksamhet medan utdelning till en medlem i en konsumentkooperation tas upp i inkomstslaget kapital. Om den ekonomiska föreningen är ett fåmansföretag, kan det bli fråga om att utdelningen ska beskattas i inkomstslaget tjänst. Utdelning i form av återbäring som enbart minskar den skattskyldiges levnadskostnader ska inte tas upp till beskattning.

5.2 Beskattning av utbetalning när en medlem har gått ur ett arbetskooperativ

Regeringens förslag: Om en medlem som har gått ur en arbetskooperativ ekonomisk förening får utbetalt ett högre belopp än medlemsinsatsens nominella värde, med tillägg för eventuella emissionsinsatser, ska det överskjutande beloppet skattemässigt behandlas som lön till medlemmen om den är en fysisk person. Medlemmen ska beskattas i inkomstslaget tjänst och föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp. Beloppet ska vara socialavgiftspliktigt.

Om utbetalningen görs till en investerande medlem som är en fysisk person, ska dock beloppet behandlas som utdelning till medlemmen och tas upp i inkomstslaget kapital. Utbetalningen ska också behandlas som utdelning, men beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet, om medlemmen är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet. Föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp.

Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2019.

Regeringens bedömning: En arbetskooperativ ekonomisk förening bör ha samma rätt till avdrag för utdelning till en investerande medlem som föreningen har för utdelning till en annan medlem.

Utredningens förslag och bedömning: Överensstämmer inte med regeringens förslag och bedömning. Utredningen föreslår att en utbetalning av det aktuella slaget skattemässigt alltid ska behandlas som utdelning. Enligt utredningens förslag ska en arbetskooperativ förening inte ha rätt till avdrag för utdelning till en investerande medlem (se SOU 2010:90 s. 661 och 668).

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *Skatteverket* anser att den del av en utbetalning till en medlem som överstiger den ursprungligen inbetalda medlemsinsatsen ska behandlas som lön i stället för utdelning. *Coompanion* menar att utbetalningarna bör jämföras med utbetalning av emissionsinsatser.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta av remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det, däribland *Skatteverket*. *Arbetsgivarföreningen KFO* och *Coompanion* avstyrker förslaget. De anför att återbetalning av medlemsinsatser med högre belopp än insatsens nominella värde bör behandlas som utdelning. *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)*, som avstyrker förslaget, konstaterar att den del av det utbetalda beloppet som överstiger inbetalda insatser och emissionsinsatser ur föreningsrättslig synvinkel är en värdeöverföring och bör betraktas så även ur inkomstskatterättslig synvinkel. Även *Företagarna* avstyrker förslaget och bedömer att en värdestegring på insatt kapital bör betraktas utifrån huvudregeln, dvs. beskattas som inkomst av kapital. *Svenskt Näringsliv* anser att förslaget är principiellt felaktigt och anser att utbetalningen avser eget kapital och att beskattning ska ske inom de regelverk som utformats för sådana inkomster av kapital. *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* anför att det finns skäl att överväga om utbetalningar som överstiger medlemsinsatsen ska beskattas på annat sätt än som inkomst av tjänst. *Tillväxtverket* bedömer att förslaget riskerar att försvåra för ekonomiska föreningar som är arbetskooperativ att utveckla sina företag på ett positivt sätt och anser att förslaget ur ett förenklingsperspektiv komplicerar för företag i stället för att förenkla. Enligt *Näringslivets Regelnämnd NNR* är underlaget otillräckligt för att kunna ligga till grund för lagstiftning och bör kompletteras innan regeringen går vidare med förslaget.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Utbetalning till fysiska personer

Utredningen föreslår att det utbetalda belopp som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen skattemässigt ska behandlas som en utdelning till medlemmen och att föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp (se SOU 2010:90 s.668 f.). Det är också så motsvarande utbetalningar i kooperativa hyresrättsföreningar behandlas, se 39 kap. 23 §, 42 kap. 19 § IL och prop. 2015/16:4 s. 199 f.

Skatteverket anser att ett sådant synsätt beträffande arbetskooperativ leder till att ett belopp som närmast bör ses som uppskjuten lön beskattas i inkomstslaget kapital i stället för i inkomstslaget tjänst, samtidigt som föreningen slipper betala socialavgifter på beloppet. I stället för att det överskjutande beloppet behandlas som utdelning bör det därför enligt *Skatteverket* behandlas som lön och lönekostnad. *Coompanion* anför däremot att utbetalningarna kan jämföras med utbetalning av emissionsinsatser. Det skulle innebära att föreningen får göra avdrag för utbetalningen och att medlemmen beskattas som för en utdelning (jfr 39 kap. 24 a § och 42 kap. 19 § IL).

I promemorian görs bedömningen att övervägande skäl talar för att utbetalningarna bör behandlas som lön till medlemmen och som lönekostnad hos föreningen. Enligt bedömningen i promemorian är det i ett typiskt arbetskooperativ medlemmarnas arbetsinsats som är det centrala i föreningens verksamhet. För den enskilde medlemmen kan medlemskapet och betalningen av en medlemsinsats ses som en förutsättning för att få anställning i föreningen eller tillgång till de uppdrag som förmedlas av föreningen. De allra flesta av de medlemmar som kommer i fråga för den nya formen av utbetalning har sannolikt utfört arbete åt föreningen, som anställda eller på annan grund. Bedömningen i promemorian är därför att det ligger nära till hands att se utbetalningen som en ersättning för utfört arbete.

Enligt bedömningen i promemorian skulle utredningens förslag att utbetalningarna ska behandlas som utdelning kunna påverka medlemmarna i en arbetskooperativ förening att sänka sina löner för att i stället ta ut beloppet som återbetalda medlemsinsatser när de lämnar föreningen. I promemorian anges flera anledningar till varför detta skulle vara problematiskt. Det kan skapa en ryckighet i föreningens ekonomi om utbetalningar, som annars hade fördelats över en längre period, tas ut vid ett tillfälle. Särskilt om flera medlemmar samtidigt lämnar en mindre förening kan det vara svårt för föreningen att hantera situationen. Riskerna ökar också för de enskilda medlemmar som väljer att skjuta upp sin lön till dess att de lämnar föreningen. Eftersom utbetalningen är begränsad till medlemmens andel av föreningens eget kapital, kan en enskild medlem aldrig vara säker på att få tillbaka det belopp som han eller hon har "satt av" genom att minska sin lön. Det kan inte heller bortses från att utredningens förslag öppnar för skattemässig inkomstomvandling där ökade återbetalningar av medlemsinsatser och minskade löner används som ett sätt att minska både skatt och socialavgifter. I promemorian föreslås därför att utbetalningarna ska behandlas som lön till medlemmen och lönekostnad hos föreningen.

Arbetsgivarföreningen KFO, Svensk Kooperation och *Coompanion* anför att belopp som överstiger inbetalda eller genom insatsemision tillgodoförda medlemsinsatser bör anses utgöra en värdeöverföring i form av vinstutdelning (se avsnitt 4) och skattemässigt bör behandlas som utdelning. LRF anför att det utbetalda beloppet som överstiger inbetalda insatser och emissionsinsatser ur föreningsrättslig synvinkel är en värdeöverföring från föreningen, dvs. en utbetalning ur fritt kapital utan någon motprestation och att beloppet bör betraktas så även ur inkomstskatterättslig synvinkel. *Företagarna* och *Svenskt Näringsliv* bedömer att utbetalningarna bör beskattas som inkomst av kapital.

Arbetsgivarföreningen KFO och Svensk Kooperation anser vidare att det inte är troligt att medlemmar skulle avstå lön om utbetalningen skulle behandlas som utdelning, bl.a. då föreningen kan gå med förlust och förbruka det fria kapitalet. Även LRF och Svenskt Näringsliv anför liknande synpunkter. Enligt *Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet* kan medlemmen mycket väl ha den lön som erhålls från arbetskooperativet som huvudsaklig försörjning. I ett sådant fall är det inte troligt att någon inkomstomvandling kommer att ske. Fakultetsnämnden anser även att det inte är motiverat att beskatta utbetalningar som inkomst av tjänst i de fall värdetillväxten beror på

andra faktorer än medlemmens arbetsinsats, t.ex. på grund av den allmänna konjunkturen. På grund av svårigheterna att avgöra vilka utbetalningar som har respektive inte har sin grund i medlemmens arbetsinsats anser fakultetsnämnden dock att det inte bör införas någon metod för fördelning mellan inkomst av tjänst och andra inkomster, utan att utbetalningarna antingen beskattas som inkomst av tjänst eller kapital. LRF anför att arbetskooperativ inte sällan torde ha andra anställda än medlemmar. Den del av fritt eget kapital som är hänförligt till dessa personers arbetsinsats kan inte ses som ersättning för andelsägarnas arbete.

I likhet med promemorian anser regeringen att det kan antas att den värdetillväxt som sker i ett arbetskooperativ i hög utsträckning är hänförlig till medlemmarnas arbetsinsats. Ett arbetskooperativ är som anges i avsnitt 4 en särskild form av ekonomisk förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda eller på annat sätt arbetar i föreningens verksamhet. Det är därför rimligt att se en utbetalning från en arbetskooperativ ekonomisk förening med ett belopp som överstiger den inbetalda insatsen som en ersättning för utfört arbete, även om föreningens beräkningsgrund för utbetalningen i det enskilda fallet inte utgår från t.ex. medlemmens anställningstid. Regeringen instämmer vidare i bedömningen i promemorian att det finns risk för att inkomstomvandling sker om utbetalningarna skulle behandlas som utdelning och att ett sådant synsätt är problematiskt av de skäl som anges i promemorian.

Sammanfattningsvis anser regeringen att övervägande skäl talar för att utbetalningarna bör behandlas som lön till medlemmen och lönekostnad hos föreningen. Beskattning hos medlemmen bör därmed ske i inkomstslaget tjänst om medlemmen är en fysisk person, som inte bedriver näringsverksamhet eller är en investerande medlem (se nedan). Bestämmelser med denna innebörd bör tas in i inkomstskattelagen och socialavgiftslagen (2000:980), förkortad SAL. Av 16 kap. 1 § IL följer att föreningen har rätt till avdrag för utbetalningen.

I och med att en utbetalning som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen och vad som eventuellt tillgodoförts genom insatsemission är inkomst av tjänst enligt inkomstskattelagen blir den också skattepliktig inkomst för utomlands bosatta, se 5 § 10 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. Någon ändring i den lagen behövs därför inte.

Jordbruksverket anför att frågan om det är möjligt att tillämpa reglerna om ackumulerad inkomst inte berörs i promemorian och efterfrågar klagörande i denna del. Bestämmelserna om ackumulerad inkomst finns i 66 kap. IL. Med ackumulerad inkomst menas en förvärvsinkomst som en fysisk person eller ett dödsbo får in ett beskattningsår, men som har tjänats in under minst två beskattningsår eller på något annat sätt hänför sig till minst två beskattningsår (66 kap. 1 § IL). Syftet med bestämmelserna är att mildra verkningarna av den statliga inkomstskattens progression (prop. 1990/91:54 s. 265). En särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst ska göras bara om den skattskyldige begär det (66 kap. 2 § IL). I inkomstslaget tjänst kan en skattskyldig få särskild skatteberäkning för all ackumulerad inkomst med undantag för engångsbelopp till följd av personskada som avses i 11 kap.

38 § eller 39 § första stycket (66 kap. 3 § IL). Enligt regeringens bedömning skulle reglerna om ackumulerad inkomst kunna tillämpas på utbetalningar när en medlem har gått ur ett arbetskooperativ. Huruvida förutsättningarna för särskild skatteberäkning är uppfyllda i ett enskilt fall är dock en fråga som får avgöras av rättstillämpningen.

Skatteverket påpekar att effekten av förslaget innebär att medlemmarnas skattemässiga situation blir än mer komplicerad att hantera och förstå än i dag och anser att det bör övervägas om inte medlemmarnas beskattning bör ses över ur ett större perspektiv. Även Coompanion efterlyser en större översyn som omfattar en utförlig och genomgripande utredning om hur ekonomiska föreningar ska beskattas i framtiden. Det ryms dock inte inom ramen för detta lagstiftningsprojekt att göra en större översyn av beskattningen av ekonomiska föreningar och deras medlemmar.

Näringslivets Regelnämnd och *Tillväxtverket* har synpunkter på konsekvensanalysen. Dessa behandlas i avsnitt 7.

Utbetalning till investerande medlemmar

I en arbetskooperativ ekonomisk förening kan det också finnas s.k. investerande medlemmar, dvs. medlemmar som inte deltar i verksamheten på samma sätt som andra medlemmar utan endast bidrar med en medlemsinsats (se 1 kap. 7 § i den nya lag om ekonomiska föreningar som föreslås i lagrådsremissen En ny lag om ekonomiska föreningar). Regeringen anser att en utbetalning som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen och vad som eventuellt tillgodoförts genom insatsemission som lämnas till en investerande medlem som har gått ur föreningen inte på samma sätt som en utbetalning till en annan medlem kan ses som uppskjuten lön. I stället ligger det nära till hands att behandla en sådan utbetalning som utdelning, till den del beloppet överstiger medlemsinsatserna. För investerande medlemmar som är fysiska personer bör utbetalningen därför behandlas som utdelning och tas upp i inkomstslaget kapital. Frågan om föreningens avdragsrätt behandlas nedan.

Utbetalning till juridiska personer

Medlemmar i en ekonomisk förening kan vara både fysiska och juridiska personer (1 kap. 2 § i den nya lag om ekonomiska föreningar som föreslås i lagrådsremissen En ny lag om ekonomiska föreningar). För juridiska personer bör utbetalningen behandlas som utdelning, till den del beloppet överstiger den inbetalda medlemsinsatsen och vad som eventuellt tillgodoförts genom insatsemission. Föreningen bör ha rätt till avdrag med motsvarande belopp (se 39 kap. 23 § IL).

Utbetalning till fysiska personer som bedriver näringsverksamhet

Det förekommer att enskilda näringsidkare är medlemmar i en arbetskooperativ ekonomisk förening. Om den enskilda näringsidkarens innehav av en andel betingas av näringsverksamheten räknas den till denna verksamhet (13 kap. 7 § andra stycket IL). I promemorian föreslås att utbetalningar utöver den nominella medlemsinsatsen till enskilda näringsidkare inte ska ses som lön, utan som utdelning. *Juridiska*

fakultetsnämnden vid Uppsala universitet anser att detta är en neutralitetsbrist i förhållande till anställda i och sådana som har osjälvständiga uppdrag från ett kooperativ. En utbetalning över den nominella medlemsinsatsen kan bero på att näringsidkaren har utfört arbete för kooperativet och i ett sådant fall bör inkomsten enligt fakultetsnämndens uppfattning beskattas som inkomst av näringsverksamhet. Av samma skäl som för en anställd eller en osjälvständig uppdragstagare kan dock en sådan utbetalning ha annan grund än utfört arbete. Sammantaget är det fakultetsnämndens uppfattning att utbetalningar till anställda, osjälvständiga uppdragstagare och enskilda näringsidkare av neutralitetsskäl bör behandlas på samma sätt.

En utdelning på en andel i en arbetskooperativ ekonomisk förening som räknas som tillgång i en enskild näringsverksamhet ska, precis som ersättning för utfört arbete, tas upp som inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet. Sett till skattens storlek är det således ingen skillnad om en utbetalning av nu aktuellt slag anses vara utdelning eller ersättning för utfört arbete. Mot denna bakgrund är det inte motiverat att införa en särskild bestämmelse i inkomstslaget näringsverksamhet som gäller utbetalning till enskilda näringsidkare, utan beskattningen i dessa fall bör regleras på samma sätt som för juridiska personer, som också ska ta upp utbetalningen i inkomstslaget näringsverksamhet. Utbetalningar till dessa medlemmar bör således ses som utdelning. Föreningen bör ha rätt till avdrag med motsvarande belopp (se 39 kap. 23 § IL).

Utbetalning till fysiska personer som är delägare i fåmansföretag

Om en arbetskooperativ ekonomisk förening är ett fåmansföretag enligt reglerna i 57 kap. IL ska utdelningar, räntor, andra inkomster och kapitalvinster på tillgångar och förpliktelser i eller avseende föreningen fördelas mellan inkomstslaget tjänst och inkomstslaget kapital enligt de särskilda reglerna i 57 kap. IL (de s.k. 3:12-reglerna). Detta förutsätter dock att medlemmen är en fysisk person som själv eller genom närstående har varit verksam i föreningen i sådan omfattning att medlemmens andel är kvalificerad enligt reglerna i detta kapitel.

I promemorian föreslås att utbetalningar som görs till medlemmar i arbetskooperativ som är fåmansföretag ska tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst i sin helhet, dvs. utan att tillämpa den fördelning som föreskrivs i 57 kap. IL.

LRF anför att reglerna i 57 kap. IL tar sikte på att förhindra att arbetsinkomster omvandlas till kapitalinkomster. Konstruktionen av dagens regelsystem talar således starkt emot en ordning som innebär att man direkt lagreglerar en beskattning som inte tar hänsyn till inkomstens karaktär. Det utbetalda beloppet bör enligt *LRF* som utgångspunkt alltid hänföras till inkomstslaget kapital, med eventuell korrigerings enligt reglerna i 57 kap. IL.

Som nämns ovan anser regeringen att en utbetalning som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen och vad som eventuellt tillgodoförts genom insatsemission inte bör behandlas som en utdelning om den betalas ut till en medlem som är en fysisk person (med undantag för investerande medlemmar och enskilda näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet). En sådan utbetalning

bör i stället behandlas som lön till medlemmen. Det finns ingen anledning att frångå denna utgångspunkt när det gäller medlemmar i arbetskooperativ som är fåmansföretag. Det innebär att utbetalningar som görs till medlemmar i arbetskooperativ som är fåmansföretag bör tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst i sin helhet.

Avdrag för utdelning till investerande medlemmar i arbetskooperativ

En del i 2016 års modernisering av den hittillsvarande föreningslagen var att det infördes en möjlighet för ekonomiska föreningar att anta s.k. investerande medlemmar.

Utredningen föreslår särskilda skatteregler för investerande medlemmar i arbetskooperativ. Även en investerande medlem i en sådan förening omfattas av rätten att få sin medlemsinsats återbetald med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Det är därför enligt utredningen rimligt att en investerande medlem får nöja sig med en låg direktavkastning i avvaktan på att han eller hon får ta del av upparbetade vinstmedel i samband med utträdet ur föreningen. Utredningen anser därför att en arbetskooperativ ekonomisk förening inte bör ha rätt att göra avdrag för utdelning på medlemsinsatser som har gjorts av investerande medlemmar.

Regeringen konstaterar att en investerande medlem i de flesta avseenden behandlas som vilken annan medlem som helst, enligt både föreningslagen och inkomstskattelagen (jfr prop. 2015/16:4 s. 116 f. och 198). I förarbetena uttalas t.ex. att det inte är påkallat att införa någon begränsning i fråga om den vinstutdelning som får lämnas till investerande medlemmar eller på något annat sätt reglera deras rätt till vinstutdelning. Det bör, enligt samma uttalande, stå föreningen fritt att i stadgarna eller genom stämmobeslut bestämma det som ska gälla i dessa avseenden (prop. 2015/16:4 s. 116 f.). Enligt regeringens mening gör sig detta gällande även för arbetskooperativa föreningar som väljer att införa en möjlighet till återbetalning av medlemsinsatsen med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Det bör alltså vara upp till föreningen att, inom ramen för det som är tillåtet enligt föreningslagen och likhetsprincipen, välja vilken utdelningspolicy den ska ha. Skattelagstiftningen bör inte användas för att styra detta val. Föreningen bör därför ha samma rätt till avdrag för utdelning till en investerande medlem som till en annan medlem (se 39 kap. 23 § IL).

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 10 kap. 3 §, 24 kap. 2 §, 42 kap. 19 och 20 a §§ IL och 2 kap. 11 § SAL och att två nya paragrafer, 11 kap. 16 § och 42 kap. 19 a § IL, införs.

Ikraftträdande

De föreslagna ändringarna bör träda i kraft samtidigt som de föreslagna ändringarna i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar, dvs. den 1 januari 2019 (se avsnitt 4).

Sveriges advokatsamfund anför att det föreligger ett behov av klargörande, med innebörd att belopp som överstiger tillgodoförda medlemsinsatser ska avse insatser som har sin grund även i förhållanden

före ikraftträdandet. Regeringen konstaterar att en arbetskooperativ ekonomisk förening inte kommer att ha möjlighet att betala ut en medlemsinsats med ett högre belopp än inbetalda och tillgodoförda medlemsinsatser förrän efter den 31 december 2018. Det finns därför inte skäl för att införa övergångsbestämmelser som rör förhållanden före ikraftträdandet.

I lagrådsremissen föreslås en ändring i 42 kap. 19 § IL. Ändringen innebär att den del av paragrafen som behandlar återbetalning av medlemsinsatser i kooperativa hyresrättsföreningar flyttas till den nya 19 a §. Ändringen innebär inte någon förändring i sak och någon övergångsbestämmelse är därför inte nödvändig.

5.3 Skatteavdrag och uppgiftsskyldighet

Regeringens förslag: Skatteavdrag ska göras från den del av utbetalningen som är skattepliktig enligt inkomstskattelagen när en medlem har gått ur en arbetskooperativ förening. En sådan utbetalning räknas som ersättning för arbete.

Regeringens bedömning: Det behövs inte någon ny uppgiftsskyldighet till Skatteverket till myndighetens ledning för att besluta om rätt skatter och avgifter.

Utredningens förslag och bedömning: Utredningen innehåller inte några förslag eller bedömningar avseende ändringar i skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL, med anledning av förslaget om återbetalning av medlemsinsatser i arbetskooperativ.

Promemorians förslag och bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget eller bedömningen.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Förfarandet vid uttag av skatter och avgifter regleras i skatteförfarandelagen. Där finns bl.a. bestämmelser om att göra skatteavdrag och skyldighet att lämna kontrolluppgifter och skattedeklaration. I det följande anges de bestämmelser i skatteförfarandelagen som är av intresse i detta lagstiftningsärende.

Skatteavdrag

Den som betalar ut ersättning för arbete, ränta, utdelning eller annan avkastning som är skattepliktig enligt inkomstskattelagen ska göra skatteavdrag. Skatteavdrag ska göras vid varje tillfälle då utbetalning sker (10 kap. 2 § SFL). Skatteavdrag ska enligt huvudregeln göras från kontant ersättning för arbete. Som ersättning för arbete räknas även bl.a. pension och sjukpenning (10 kap. 3 § SFL). I 10 kap. 4–13 §§ SFL finns bestämmelser om undantag från skyldigheten att göra skatteavdrag från ersättning för arbete, t.ex. vid begränsade belopp. Skatteverket kan också besluta om befrielse från skatteavdrag.

I lagrådsremissen föreslås det ett tillägg i 10 kap. 3 § IL, där det framgår att den del av utbetalningen som avses i den nya bestämmelsen 11 kap. 16 § samma lag när en medlem har gått ur en ekonomisk förening ska räknas till inkomstlaget tjänst. Av 11 kap. 16 § IL framgår att ett belopp som betalas ut till en fysisk person som har gått ur en sådan ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

I avsnitt 5.2 framgår att utbetalningarna föreslås behandlas som lön till medlemmen och att beskattning hos medlemmen därmed bör ske i inkomstlaget tjänst. Regeringen anser att det är lämpligt att skatteavdrag även ska göras från en sådan utbetalning. I 10 kap. 3 § SFL andra stycket bör därför läggas till en punkt där det framgår att den del av utbetalningen som avses i 11 kap. 16 § IL när en medlem har gått ur en ekonomisk förening ska räknas som ersättning för arbete.

Kontrolluppgifter

Kontrolluppgifter ska enligt 14 kap. 1 § SFL lämnas för andra än uppgiftslämnaren själv till ledning för bl.a. bestämmande av underlag för att ta ut skatt enligt inkomstskattelagen.

Kontrolluppgifter ska lämnas för varje kalenderår och ska normalt ha kommit in till Skatteverket senast den 31 januari närmast efterföljande kalenderår (24 kap. 1 § SFL). Om någon inte har fullgjort sin kontrolluppgiftsskyldighet, kan Skatteverket enligt 37 kap. 2 § SFL förelägga denne att fullgöra skyldigheten.

Den som är skyldig att lämna kontrolluppgift ska normalt senast den 31 januari närmast efter det år som kontrolluppgiften gäller informera den som uppgiften avser om de uppgifter som lämnas i kontrolluppgiften (34 kap. 3 § första stycket SFL).

Skatteverket ska före den 15 april året efter utgången av beskattningsåret underrätta fysiska personer och dödsbon som kan antas vara deklARATIONSSKYLDIGA om bl.a. de kontrolluppgifter som har kommit in till Skatteverket som underlag för bl.a. beslut om slutlig skatt (31 kap. 4 § SFL). Underrättelsen sker genom att uppgifterna anges i det fastställda formuläret för inkomstdeklarationen (6 kap. 6 § andra stycket skatteförfarandeförordningen [2011:1261]). Numera har kontrolluppgifterna i många fall en funktion av inkomstuppgift som direkt ligger till grund för beskattningen. I dag är det alltså ofta den deklARATIONSSKYLDIGE som ska kontrollera att uppgiftslämnaren har uppgett rätt uppgifter. Om en uppgift som den deklARATIONSSKYLDIGE har fått underrättelse om är korrekt, ska den deklARATIONSSKYLDIGE godkänna uppgiften. Om en uppgift är felaktig eller saknas, ska den deklARATIONSSKYLDIGE genom ändring eller tillägg lämna de uppgifter som behövs (31 kap. 5 § SFL).

Skatteverket ska för varje beskattningsår besluta om slutlig skatt på grundval av uppgifter som har lämnats i en inkomstdeklaration, kontrolluppgifter och vad som i övrigt har kommit fram vid utredning och kontroll (56 kap. 2 § SFL).

I 15 kap. SFL finns bestämmelser om kontrolluppgift om intäkt i inkomstlaget tjänst. Kontrolluppgift ska enligt 15 kap. 2 § första stycket SFL lämnas om utgiven ersättning och förmån som utgör intäkt i

inkomstslaget tjänst. Kontrolluppgift ska inte lämnas om ersättningen eller förmånen är skattefri av någon annan anledning än förhållandena hos mottagaren och inte heller är avgiftspliktig enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Som utgiven ersättning räknas även belopp som är intäkt i inkomstslaget tjänst och som enligt en bestämmelse i inkomstskattelagen eller någon annan lag ska anses som utbetalt (15 kap. 2 § andra stycket SFL).

I 10 kap. IL finns grundläggande bestämmelser för inkomstslaget tjänst, bl.a. bestämmelser om vilka inkomster som räknas till inkomstslaget tjänst. I 11 kap. IL finns bestämmelser om vad som ska tas upp i inkomstslaget tjänst.

Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon (15 kap. 3 § SFL) och enligt huvudregeln lämnas av den som har gett ut ersättningen eller förmånen (15 kap. 4 § SFL). I 15 kap. 8 § SFL finns bestämmelser om undantag från skyldigheten att lämna kontrolluppgift.

I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om bl.a. värdet av den ersättning eller förmån som har getts ut (15 kap. 9 § SFL).

I 16 kap. SFL finns bestämmelser om kontrolluppgift om intäkt och avdrag i inkomstslaget näringsverksamhet. Kontrolluppgift ska lämnas om vissa angivna ersättningar och förmåner (16 kap. 1 § SFL). Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och i vissa fall även för juridiska personer. Den som har gett ut ersättningen eller förmånen ska lämna kontrolluppgiften (16 kap. 2 § SFL). I aktuell kontrolluppgift ska uppgifter lämnas om bl.a. ersättning och förmån som har getts ut för arbete och som utgivaren har gjort eller varit skyldig att göra skatteavdrag från (16 kap. 3 § 1 SFL).

Uppgifter om bl.a. utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag ska framöver lämnas löpande till Skatteverket på individnivå, dvs. per betalningsmottagare (se nedan under avsnittet Arbetsgivardeklaration). Bestämmelserna i bl.a. 16 kap. 1–3 §§ SFL ändras från och med den 1 januari 2019. 16 kap. 1 § SFL ändras så att kontrolluppgift om ersättningar och förmåner som ska hänföras till inkomstslaget näringsverksamhet inte ska lämnas, om ersättningen eller förmånen har redovisats av utgivaren i en arbetsgivardeklaration. 16 kap. 3 § SFL ändras så att bl.a. skyldigheten att i kontrolluppgiften lämna uppgift om ersättning och förmån som har getts ut för arbete och som utgivaren har gjort eller varit skyldig att göra skatteavdrag från slopas. Sådana uppgifter ska framöver lämnas på individnivå i arbetsgivardeklarationen (prop. 2016/17:58 s. 72 f. och 182).

Enligt 19 kap. 1 § SFL ska kontrolluppgift lämnas till Skatteverket om bl.a. utdelning på delägarätter. Termen delägarrätt och vad som avses med utdelning har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (3 kap. 2 § SFL). Av 48 kap. 2 § IL framgår att med delägarrätt avses bl.a. en andel i en ekonomisk förening.

Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon av den som har tillgodoräknat eller betalat ut utdelning (19 kap. 2 och 3 §§ SFL). I kontrolluppgiften ska uppgift lämnas om tillgodoräknad eller utbetald utdelning (19 kap. 5 § SFL). Aktuell kontrolluppgift lämnas inte för juridiska personer.

Arbetsgivardeklaration

Av 26 kap. 2 § 1 SFL framgår att en skattedeklaration ska lämnas av den som är skyldig att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter eller som har gjort ett skatteavdrag utan att vara skyldig att göra det. Skatteavdrag och arbetsgivaravgifter ska redovisas i en arbetsgivardeklaration för redovisningsperioder. Den som är registrerad ska lämna arbetsgivardeklaration för varje redovisningsperiod. Om den registrerade skriftligen upplyser Skatteverket om att det varken finns skatteavdrag eller arbetsgivaravgifter att redovisa för en viss redovisningsperiod, behöver deklaration dock inte lämnas för den perioden (26 kap. 3 § SFL). En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad (26 kap. 10 § SFL).

Skatter och avgifter som ska redovisas i en skattedeklaration ska vara betalda senast den dag då deklarationen ska ha kommit in till Skatteverket (normalt den 12 eller 26 i månaden efter redovisningsperioden). För den som ska lämna arbetsgivardeklaration den 26 i månaden efter redovisningsperioden är förfallodagarna för skatteavdrag och arbetsgivaravgifter i stället den 12, i januari den 17, i månaden efter redovisningsperioden (62 kap. 3 § SFL).

Beslut om bl.a. skatteavdrag och arbetsgivaravgifter ska fattas för varje redovisningsperiod för sig med ledning av innehållet i skattedeklarationer och andra tillgängliga uppgifter (53 kap. 1 § första stycket SFL).

Uppgifter om bl.a. utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag ska framöver lämnas löpande till Skatteverket på individnivå, dvs. per betalningsmottagare. Uppgifterna ska normalt lämnas månadsvis i en arbetsgivardeklaration i stället för årligen i en kontrolluppgift. En arbetsgivardeklaration som ska innehålla uppgifter om ersättning till en viss betalningsmottagare ska också innehålla vissa andra uppgifter som i dag lämnas i bl.a. kontrolluppgiften om intäkt i inkomstslaget tjänst. Den som är skyldig att lämna uppgifter om en viss betalningsmottagare i en arbetsgivardeklaration ska informera den som uppgifterna avser om de uppgifter om denne som lämnas i arbetsgivardeklarationen. Även Skatteverket ska underrätta fysiska personer och dödsbon som kan antas vara skyldiga att lämna inkomstdeklaration om uppgifter om betalningsmottagare i arbetsgivardeklarationer. Skatteverket ska besluta om slutlig skatt på grundval av bl.a. sådana uppgifter.

De flesta bestämmelserna träder i kraft den 1 juli 2018. För uppgiftsskyldiga som ska föra en personalliggare och som vid ikraftträdandet har fler än 15 anställda, ska bestämmelserna tillämpas från och med den 1 juli 2018. För övriga uppgiftsskyldiga ska bestämmelserna tillämpas från och med den 1 januari 2019 (prop. 2016/17:58, bet. 2016/17:SkU21, rskr. 2016/17:256, SFS 2017:387). Från 1 juli 2018 till 1 januari 2019 kommer rapportering behöva göras enligt både det nu gällande och det nya systemet.

Behövs någon ytterligare uppgiftsskyldighet?

I lagrådsremissen föreslås att ett belopp som betalas ut till en fysisk person som har gått ur en arbetskooperativ ekonomisk förening ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom

insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. Denna del av utbetalningen ska räknas till inkomstslaget tjänst. Om utbetalningen sker till en investering medlem eller om medlemmen är en juridisk person, ska dock det överskjutande beloppet behandlas som utdelning. Om medlemmen är en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet ska det överskjutande beloppet tas upp i inkomstslaget näringsverksamhet.

Som framgår ovan får Skatteverket tillgång till uppgifter om ersättningar och utdelningar som är av intresse här. Några ytterligare åtgärder behöver inte vidtas i lag för att Skatteverket ska få tillgång till relevant information i detta avseende. Motsvarande bedömning har gjorts för återbetalning av medlemsinsatser i kooperativa hyresrättsföreningar, se prop. 2015/16:4 s. 201.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 10 kap. 3 § SFL.

Ikraftträdande

De föreslagna ändringarna bör träda i kraft samtidigt som motsvarande ändringar i inkomstskattelagen träder i kraft, dvs. den 1 juli 2018.

6 Beskattning vid förenklad avveckling av ekonomiska föreningar

6.1 Upplösning av en ekonomisk förening

Gällande rätt

Medlemmar som vill lösa upp en ekonomisk förening kan besluta på en föreningsstämma att förening ska gå i likvidation, s.k. frivillig likvidation. Beslutet om likvidation ska anmälas för registrering hos Bolagsverket (11 kap. 1 § lagen [1987:667] om ekonomiska föreningar). En förening kan också tvångslikvideras. Tvångslikvidation ska ske exempelvis om föreningen inte når upp till det i lagen föreskrivna lägsta antalet medlemmar, om föreningen enligt sina stadgar är skyldig att gå i likvidation eller föreningens verksamhet drivs på ett sätt som uppenbarligen inte motsvarar de förutsättningar under vilka registrering har skett (11 kap. 3 och 4 §§ lagen om ekonomiska föreningar). En förening ska också gå i likvidation om den inte på föreskrivet sätt har kommit in med en anmälan till Bolagsverket om sådan behörig styrelse, verkställande direktör eller särskild delgivningsmottagare som ska finnas enligt lagen (11 kap. 4 a § lagen om ekonomiska föreningar). Ett beslut om tvångslikvidation fattas av Bolagsverket eller tingsrätt.

I lagen om ekonomiska föreningar regleras även två situationer då en förening kan upplösas utan föregående likvidation (se 11 kap. 18–19 §§ lagen om ekonomiska föreningar). Den ena situationen är när någon anmälan rörande föreningen inte har kommit in till Bolagsverket under

de tio senaste åren. Bolagsverket kan då undersöka om verksamhet fortfarande bedrivs och ta bort föreningen ur föreningsregistret om det visar sig att föreningen fortfarande inte består. Föreningen är därmed upplöst. Den andra situationen är den att föreningen är försatt i konkurs och konkursen avslutas utan överskott. Föreningen är då upplöst när konkursen avslutas.

Förslaget till ett nytt upplösningsförfarande

I lagrådsremissen En ny lag om ekonomiska föreningar föreslår regeringen att det ska införas ett nytt upplösningsförfarande som ett alternativ till likvidationsförfarandet, s.k. förenklad avveckling av en ekonomisk förening. Bolagsverket ska besluta om förenklad avveckling efter ansökan från en förening. En ansökan om förenklad avveckling ska förutsätta ett beslut av föreningsstämman, som alla medlemmar ska vara överens om. Beslutet ska dessutom godkännas av samtliga styrelseledamöter och, i förekommande fall, den verkställande direktören. En ansökan ska ges in till Bolagsverket inom en månad från stämmans beslut.

Föreningens ansökan ska kungöras av Bolagsverket i Post- och Inrikes Tidningar. Om det kan antas att föreningen har skulder, ska Bolagsverket avslå ansökan. Detsamma ska gälla bl.a. om föreningen saknar en behörig styrelse eller om föreningen äger fast egendom eller innehar tomträtt. Bolagsverkets beslut om förenklad avveckling ska genast registreras i föreningsregistret. Beslutet ska kunna överklagas till allmän domstol inom tre veckor. När ett beslut om förenklad avveckling har fått laga kraft ska föreningen tas bort ur föreningsregistret. Föreningen är därmed upplöst och tillgångarna i föreningen ska skiftas.

Om det efter en förenklad avveckling visar sig att föreningen ändå hade skulder, blir medlemmarna, styrelseledamöterna och, i förekommande fall, den verkställande direktören solidariskt ansvariga för skulderna.

Förslagen i lagrådsremissen överensstämmer i huvudsak med Föreningslagsutredningens förslag (se delbetänkandet s. 186 f. och slutbetänkandet s. 947 f.).

6.2 Skattekonsekvenser av förenklad avveckling

Regeringens bedömning: Konsekvenserna vid inkomstbeskattningen för en medlem i en ekonomisk förening och för föreningen bör vara desamma vid förenklad avveckling som när föreningen upplöses genom likvidation.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning: Att en juridisk person går i likvidation får betydelse för tillämpningen av ett stort antal bestämmelser

i inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL. Konsekvenserna av att ett beslut om förenklad avveckling av en ekonomisk förening har fått laga kraft har stora likheter med de som följer av ett slutfört likvidationsförfarande. Föreningen löses upp och eventuella tillgångar skiftas, normalt till föreningens medlemmar. En skillnad mellan de två upplösningförfarandena är att föreningens tillgångar vid likvidation skiftas före upplösningen medan tillgångarna vid förenklad avveckling skiftas efter upplösningen. Denna skillnad är främst motiverad av att upplösning genom förenklad avveckling genomförs av medlemmarna och ledningen själva utan biträde av en likvidator. Mot bakgrund av likheterna mellan de två upplösningförfarandena bör utgångspunkten vara att skattekonsekvenserna för en medlem i en ekonomisk förening och för föreningen själv ska vara desamma vid förenklad avveckling som när upplösning sker genom likvidation.

6.3 Behovet av ändringar i inkomstskattelagen och skatteförfarandelagen

6.3.1 Bestämmelser som bör ändras

Regeringens förslag: Vissa bestämmelser i inkomstskattelagen och skatteförfarandelagen där det har betydelse att en ekonomisk förening går i likvidation eller är upplöst ska ändras till att omfatta även de situationerna att föreningen inleder ett förfarande om förenklad avveckling eller upplöses genom ett sådant förfarande.

Ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2018.

Utredningens förslag: Överensstämmer inte med regeringens förslag. I utredningens delbetänkande föreslås en bestämmelse om att upplösning genom förenklad avveckling ska räknas som likvidation vid tillämpningen av inkomstskattelagen. Utredningens slutbetänkande innehåller inte några förslag på ändringar i gällande skatteregler med anledning av förslaget om en ny upplösningssform för ekonomiska föreningar.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det.

Skälen för regeringens förslag

Kapitalvinstberäkning vid förenklad avveckling

En andel i en ekonomisk förening är en delägarrätt (48 kap. 2 § IL). Kapitalvinster ska tas upp och kapitalförluster ska dras av. Kapitalvinsten beräknas som skillnaden mellan ersättningen för den avyttrade tillgången och omkostnadsbeloppet. Med omkostnadsbeloppet avses som huvudregel utgifter för anskaffning ökade med utgifter för förbättring (42 kap. 1 § samt 44 kap. 13 och 14 §§ IL). Ett värdepapper anses avyttrat om det företaget som gett ut det går i likvidation (44 kap. 7 § IL). Detta innebär att det ska ske en beräkning av kapitalvinst eller kapitalförlust när en ekonomisk förening likvideras. Motsvarande bör gälla när en ekonomisk

förening löses upp genom förenklad avveckling. Eftersom nuvarande bestämmelser i 44 kap. IL inte omfattar förenklad avveckling behövs en särskild reglering för att uppnå motsvarande beskattningskonsekvenser som vid likvidation.

En särskild fråga i samband med det är vid vilken tidpunkt som en avyttring ska anses ha skett vid förenklad avveckling. Vid likvidation gäller att en avyttring ska anses ske när ett företag går i likvidation, dvs. redan vid stämmans beslut om likvidation eller Bolagsverkets och domstols likvidationsbeslut. Syftet med att införa en sådan ordning var att möjliggöra beskattning av det som skiftas före upplösningen (se prop. 1993/94:234 s. 109). Vid förenklad avveckling kan tillgångarna i föreningen inte skiftas innan föreningen är upplöst. Det finns därför inte skäl att bestämma avyttringstidpunkten på samma sätt som vid likvidation. Vid ett beslut om förenklad avveckling upplöses föreningen när beslutet har fått laga kraft. Det är naturligt att knyta avyttringstidpunkten till den tidpunkten.

Näringsbetingade andelar

Med näringsbetingad andel avses en andel i ett aktiebolag eller en ekonomisk förening om den uppfyller villkoren i 24 kap. 14 § och ägs av vissa i paragrafen närmare angivna juridiska personer, bl.a. en svensk ekonomisk förening som inte är ett investmentbolag (24 kap. 13 § IL). Enligt 24 kap. 14 § första stycket IL ska andelen vara en kapitaltillgång och uppfylla vissa förutsättningar. Andelen ska bl.a. inte vara marknadsnoterad. I andra stycket anges att andelen ska anses vara marknadsnoterad även om marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation eller konkurs. Dessa bestämmelser motiveras av att kunna beskatta en kapitalvinst som uppkommer när kapitalplaceringsandelar avyttras till följd av avnotering från en marknad m.m. Marknadsnoterade andelar avnoteras som regel i samband med ett tvångsförfarande efter ett offentligt erbjudande om uppköp, när det uppköpande företaget uppnått ett innehav med mer än 90 procent av kapitalet och rösterna i det företag som köps upp. I förarbetena angavs att det inte var motiverat att kapitalplaceringsandelar på grund av en sådan avnotering ska kunna säljas eller lösas in utan beskattning av en kapitalvinst och att motsvarande gäller för det fall att avnotering sker under ett förfarande om inlösen i andra fall, likvidation, konkurs eller fusion (prop. 2002/03:96 s. 97 f.)

Andelar i en ekonomisk förening kan vara föremål för handel på en reglerad marknad eller handelsplattform eller i vart fall för kontinuerlig allmänt tillgänglig notering på grundval av marknadsmässig omsättning. Andelarna kan således vara marknadsnoterade (se 48 kap. 5 § IL). I praktiken är det nog inte särskilt troligt att en förening som har noterade värdepapper skulle kunna komma ifråga för förenklad avveckling. Men om så skulle vara fallet finns det anledning att anta att andelarna avnoteras i något skede om föreningen genomgår förenklad avveckling. På motsvarande sätt som vid likvidation bör kapitalplaceringsandelar som avnoteras i samband med ett förfarande om förenklad avveckling inte kunna säljas utan beskattning av en kapitalvinst. Det är därför

nödvändigt att ändra bestämmelserna på så sätt att förenklad avveckling också får denna konsekvens.

Det är mycket osannolikt att en utgivare av värdepapper som är i likvidation eller under motsvarande avveckling skulle kunna uppfylla kraven för att dess andelar ska få fortsätta vara upptagna till handel på en handelsplats. Vidare kan det antas att avnotering vid förenklad avveckling kan komma att ske i samband med att föreningen själv beslutar om att ansöka om förenklad avveckling alternativt lämnar in sin ansökan till Bolagsverket. Mot denna bakgrund bör det fastställas att redan inledandet av ett förfarande om förenklad avveckling som leder till en avnotering får den betydelsen att andelen ändå ska anses vara marknadsnoterad. På samma sätt som vid likvidation är det inte heller nödvändigt att fastställa någon exakt tidpunkt då ett sådant förfarande ska anses ha inletts.

Skalbolagsbeskattning

För vissa företag gäller att kapitalvinster vid avyttring av näringsbetingade andelar som huvudregel inte ska tas upp (25 a kap. 3 och 5 §§ IL). Vid avyttring av andelar i ett skalbolag ska emellertid ersättningen tas upp som kapitalvinst (skalbolagsbeskattning) det beskattningsår när delägarrätten avyttrats (25 a kap. 9 § IL). Skalbolagsbeskattning ska dock inte ske om delägarrätten anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket (25 a kap. 10 § första stycket 2 IL).

När en fysisk person avyttrar andelar i ett skalbolag och det uppkommer en kapitalvinst i inkomstslaget kapital tillämpas bestämmelserna i 49 a kap. IL (49 a kap. 1 och 2 §§). Vid avyttringen av andelar i ett skalbolag ska den kapitalvinst som uppkommer tas upp som inkomst av passiv näringsverksamhet (49 a kap. 11 § IL). Av 49 a kap. 3 § IL framgår att bestämmelserna i kapitlet inte tillämpas bl.a. om andelen anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket.

I förarbetena till dessa bestämmelser (prop. 2001/02:165 s. 70 och prop. 2002/03:96 s. 123) konstaterades att om avyttringen sker genom att det avyttrade företaget går i likvidation saknas anledning att tillämpa regeln om skalbolagsbeskattning.

I denna lagrådsremiss föreslås att en andel i en ekonomisk förening ska anses avyttrad vid förenklad avveckling på samma sätt som vid inledandet av ett förfarande om likvidation. Något behov av skalbolagsbeskattning kan inte heller anses finnas när avyttring ska anses ha skett till följd av att föreningen har upplösts genom ett beslut om förenklad avveckling.

Avskattning i investmentföretag

Investmentföretag är föremål för särskild beskattning enligt 39 kap. 14 § IL. Det sker exempelvis inte någon beskattning av kapitalvinster och kapitalförluster är normalt sett inte avdragsgilla. I stället beskattas en schablonintäkt bestående av marknadsvärdet av bolagets marknadsnoterade delägarrätter vilket är avsett att kompensera för den skattefördel som uppkommer vid reinvestering av skattefria kapitalvinster. Om ett

investmentföretag inte länge uppfyller villkoren för att vara ett investmentföretag ska företaget ta upp en schablonmässigt beräknad avskattningsintäkt som kompensation för de tidigare skattefria kapitalvinsterna. Detta gäller dock inte om företaget upplöses genom likvidation (39 kap. 16 § IL). Skälet till att någon avskattning inte ska ske om företaget upplöses genom likvidation är att aktieägarna då beskattas på samma sätt som om aktierna avyttrats (prop. 1996/97:18 s. 33).

I och med förslaget att en andel ska anses ha avyttrats till följd av ett förfarande om förenklad avveckling, se ovan, kommer beskattning att ske hos delägarna i ett investmentföretag även vid upplösning genom förenklad avveckling. Bestämmelsen bör ändras för att återspegla detta förhållande. Enligt regeringens mening får det anses tillräckligt att hänvisa till själva förfarandet eftersom det är upplösningen som är den händelse som medför beskattningskonsekvenser.

Tonnagebeskattning

I 39 b kap. IL regleras inkomstbeskattning av viss rederiverksamhet, s.k. tonnagebeskattning, särskilt. Tonnagebeskattning innebär att inkomsten från s.k. kvalificerad rederiverksamhet beräknas schablonmässigt utifrån fartygens nettodräktighet. Den schablonmässigt beräknade inkomsten beskattas med den gällande skattesatsen för inkomstlaget näringsverksamhet. För att komma i fråga för tonnagebeskattning måste företaget ha ett godkännande för detta i förväg från Skatteverket. Bestämmelser om godkännande för tonnagebeskattning finns i 13 a kap. skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL.

En grundläggande förutsättning för godkännande är att företaget bedriver eller har för avsikt att bedriva rederiverksamhet som är kvalificerad. Kvalificerad rederiverksamhet är bl.a. transporter av gods och passagerare till sjöss med s.k. kvalificerat fartyg (sjötransporter), nödvändig eller nära anknuten verksamhet som ingår i ersättningen för sjötransporten och uthyrning av kvalificerat fartyg. För företag som ingår i en koncern finns krav på att alla företag i koncernen, som bedriver eller har för avsikt att bedriva kvalificerad rederiverksamhet, är godkända för eller ansöker om godkännande och godkänns för tonnagebeskattning. Ett godkännande för tonnagebeskattning ska återkallas om dessa förutsättningar inte är uppfyllda (13 a kap. 10 § första stycket 2 SFL). En återkallelse på denna grund ska dock inte ske om den kvalificerade rederiverksamheten avvecklas och inte bedrivs vidare av någon annan. Godkännandet ska inte heller återkallas om det beslutas att företaget ska gå i likvidation, företaget försätts i konkurs, eller företaget upplöses genom en fusion eller fission och det övertagande företaget är godkänt för tonnagebeskattning eller ansöker om godkännande och godkänns för tonnagebeskattning (13 a kap. 10 § andra stycket SFL).

Bestämmelserna om när återkallelse inte ska ske ska ses mot den bakgrunden att ett företag som har valt att verksamheten ska tonnagebeskattas är bundet av det valet i minst tio beskattningsår. Det finns alltså ingen möjlighet för den som har valt tonnagebeskattning att av affärsmässiga skäl avveckla verksamheten och lämna systemet i förtid. Samtidigt föreligger inom associationsrätten, konkurs- och utsökningsrätten samt skatterätten krav på att den som bedriver

näringsverksamhet ska fullgöra sina ekonomiska åtaganden gentemot enskilda och det allmänna och i tid avveckla en verksamhet som saknar eller kan förutses komma att sakna dessa förutsättningar. Det är därför motiverat att det finns regler som gör det möjligt för företag att lämna systemet med tonnagebeskattning i förtid under ordnade former (prop. 2015/16:127 s. 91).

Den situationen att en ekonomisk förening som godkänts för tonnagebeskattning väljer att avveckla sin kvalificerade rederiverksamhet genom ett förfarande om förenklad avveckling bör inte behandlas annorlunda jämfört med att föreningen går i likvidation. Med hänsyn till att det är fråga om ett undantag från bestämmelserna om när återkallelse ska ske som är förmånligt för innehavaren av godkännandet, bör förfarandet om förenklad avveckling vara slutfört för att undantaget ska komma i fråga. Skatteförfarandelagen bör ändras för att återspegla detta förhållande.

Av inkomstskattelagens bestämmelser framgår att ett företag som har godkänts för tonnagebeskattning bl.a. får göra avdrag för belopp som sätts av till överavskrivningsfond inom vissa givna ramar det första beskattningsåret (39 b kap. 19–22 §§ IL). Enligt huvudregeln ska 25 procent av avdraget återföras senast vart femte beskattningsår (39 b kap. 23 § IL). Avdraget ska dock återföras till beskattning i sin helhet bl.a. om företaget går i likvidation eller konkurs (39 b kap. 25 § IL). Det saknas anledning att behandla den situationen att föreningen har upplösts genom förenklad avveckling annorlunda än vad som gäller vid likvidation. Till skillnad mot vad som gäller vid likvidation finns det vid förenklad avveckling, bl.a. med hänsyn till de stränga kraven för att få tillämpa förenklad avveckling, en större osäkerhet om inledandet av ett sådant förfarande i slutändan kommer att leda till att föreningen löses upp och verksamheten läggs ned (se avsnitt 6.1). Det är därför lämpligt att låta beskattningskonsekvenser inträda först när det finns ett lagakraftvunnet beslut om förenklad avveckling. En bestämmelse om att avdraget ska återföras vid föreningens upplösning till följd av ett beslut om förenklad avveckling bör således införas i inkomstskattelagen.

Beskattningsbar kapitalvinst och kapitalvinstberäkning

I 42 kap. 15 a § IL finns bestämmelser om i vilken utsträckning utdelningar och kapitalvinster ska tas upp. Som huvudregel ska fem sjättedelar av en utdelning eller kapitalförlust på andelar i svenska ekonomiska föreningar som inte är kooperativa tas upp. Detta gäller dock inte om föreningen har varit marknadsnoterad men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation eller konkurs. Den senare regeln motiveras av att det inte bör vara olika skattesatser vid avyttring av marknadsnoterade andelar och andelar som varit marknadsnoterade men som är föremål för avnotering t.ex. som en följd av likvidation (se prop. 2007/08:12 s. 23 f.). Motsvarande bör gälla även när ekonomiska föreningar genomgår förenklad avveckling. Beskattningskonsekvenserna bör av de skäl som ovan angetts beträffande näringsbetingade andelar knytas till inledandet av förfarandet om förenklad avveckling.

Vid beräkningen av en kapitalvinst får omkostnadsbeloppet för marknadsnoterade delägaraktier bestämmas till 20 procent av ersättningen vid avyttringen sedan utgifter i samband med denna dragits av. Detsamma gäller för delägaraktier om de har varit marknadsnoterade men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation eller konkurs (48 kap. 15 § IL). Bestämmelsen har till syfte att anpassa reglerna för fysiska personer som avyttrar marknadsnoterade aktier under ett avnoteringsförfarande för att överensstämja med motsvarande regler inom bolagssektorn (prop. 2007/08:12 s. 24, jfr vad som angetts ovan angående 42 kap. 15 a § IL). De regler som gäller när avnotering sker på grund av likvidation bör också gälla när marknadsnoteringen av en andel i en ekonomisk förening upphör i samband med ett förfarande om förenklad avveckling.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 24 kap. 14 §, 25 a kap. 10 §, 39 kap. 16 §, 39 b kap. 25 §, 42 kap. 15 a §, 48 kap. 15 § och 49 a kap. 3 § IL samt 13 a kap. 10 § SFL. Vidare införs en ny paragraf, 44 kap. 5 a § IL.

Ikraftträdande

De föreslagna ändringarna bör träda i kraft samtidigt som den nya lagen om ekonomiska föreningar, dvs. den 1 juli 2018.

6.3.2 Bestämmelser som inte behöver ändras

Regeringens bedömning: Reglerna om återföring av avdrag för avsättning till periodiseringsfonder och ersättningsfonder bör inte ändras med anledning av förslaget om förenklad avveckling av en ekonomisk förening. Detsamma gäller bestämmelserna om en arbetsgivares skyldigheter att ta upp disponibla pensionsbelopp som intäkt om näringsverksamheten upphör. Bestämmelserna om beskattning som utdelning av det som skiftas ut vid upplösningen av en ekonomisk förening bör inte heller ändras.

Utredningens bedömning: Överensstämmer inte med regeringens bedömning. Utredningen föreslår att upplösning genom förenklad avveckling ska räknas som likvidation vid tillämpningen av samtliga bestämmelser i inkomstskattelagen.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker bedömningen eller har ingen invändning mot den.

Skälen för regeringens bedömning

Återföring av avdrag för avsättningar

I 30 och 31 kap. IL finns bestämmelser om avdrag för avsättning till periodiseringsfonder och ersättningsfonder. Av dessa framgår bl.a. att sådana avdrag ska återföras inom vissa närmare angivna tidsfrister, men

att avdragen ska återföras tidigare om den som gjort avsättningen går i likvidation eller näringsverksamheten upphör (30 kap. 8 § och 31 kap. 20 § IL).

28 kap. IL innehåller vissa bestämmelser om en arbetsgivares rätt till avdrag för att trygga de anställdas pensionering. Avdragsrätten innebär att avsättningar sker i förväg för framtida pensionsutbetalningar och kan liknas vid en avsättning för uppskjuten lön för förvärvsarbete. Av 28 kap. 25 § första stycket IL framgår att om en arbetsgivare upphör med sin näringsverksamhet, ska disponibla pensionsbelopp tas upp som intäkt det beskattningsår då verksamheten upphör. I andra stycket samma paragraf anges att om en arbetsgivare går i likvidation ska disponibla pensionsbelopp tas upp som intäkt det beskattningsår då beslutet om likvidation fattas.

Det kan konstateras att återföring av avdraget för avsättning till de olika fonderna och för pensionsbelopp ska ske redan vid inledande av ett likvidationsförfarande trots att likvidationen, vid frivillig likvidation, kan avbrytas och en ekonomisk förenings verksamhet komma att återupptas. När det gäller förenklad avveckling bör det emellertid, med hänsyn till de osäkerhetsmomenten som är kopplade till förfarandet (se ovan angående tonnagebeskattning) inte införas någon regel om att redan inledande av ett förfarande medför att tidigare medgivet avdrag ska återföras. Vid förenklad avveckling upphör näringsverksamheten senast i samband med att föreningen löses upp. Återföringen av avdragen kommer därför att ske senast när föreningen har upplösts enligt ett lagakraftvunnet beslut om förenklad avveckling, vilket får anses tillräckligt för att tillgodose syftet med bestämmelserna.

Beskattning som utdelning av det som skiftas ut vid upplösning

Det som utöver inbetald insats skiftas ut till en medlem i en ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses ska behandlas som utdelning (42 kap. 19 § IL). Förenklad avveckling innebär att föreningen upplöses och det som skiftas ut utöver inbetald insats kommer att omfattas av nuvarande bestämmelse i 42 kap. 19 § IL. För att uppnå utdelningsbeskattning behövs således inte någon ändring i inkomstskattelagen.

6.3.3 Utlämnande av uppgifter från Skatteverkets beskattningsdatabas

Regeringens förslag: Det ska vara möjligt att från Skatteverkets beskattningsdatabas lämna ut uppgifter till enskilda om beslut om förenklad avveckling om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Ändringen ska träda i kraft den 1 juli 2018.

Utredningens förslag: Utredningen lämnar inte några förslag på ändringar i bestämmelser om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas med anledning av förslaget om en ny upplösningssform för ekonomiska föreningar.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: När Skatteverket behandlar personuppgifter i sin beskattningsverksamhet gäller bestämmelserna i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier. Vissa av bestämmelserna i lagen gäller också vid behandling av uppgifter om juridiska personer och avlidna (se 1 §).

Av 2 kap. 1 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet framgår att det i beskattningsverksamheten ska finnas en samling uppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt i verksamheten för de i lagen angivna ändamål för vilka behandling får ske (beskattningsdatabas). I databasen får uppgifter behandlas bl.a. för tillhandahållande av information som behövs hos Skatteverket för fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatt (1 kap. 4 § och 2 kap. 2 §). De uppgifter som får behandlas är exempelvis en juridisk persons identitet, säte, ägarförhållanden, firmatecknare och andra företrädare, registrering för skatter och avgifter samt underlag för fastställande av skatter och avgifter (2 kap. 3 §).

I 2 kap. 5 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet regleras utlämnande av uppgifter till enskilda från databasen. Av bestämmelsen framgår att det bl.a. får lämnas ut uppgifter till en enskild om beslut om likvidation eller konkurs om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Bestämmelsen i 2 kap. 5 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet utgör ett undantag från det absoluta sekretesskydd som gäller för uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen (se 27 kap. 1 § andra stycket 1 och 27 kap. 7 § 2 offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]). Undantaget motiveras av att det bör vara möjligt för Skatteverket att snabbt lämna ut vissa datalagrade uppgifter som exempelvis arbetsgivare kan behöva för sitt uppörsarbete. Det kan också vara fråga om enskilda som ska anlita en entreprenör och behöver uppgift om denne är redovisningsskyldig till mervärdesskatt. Till sådana uppgifter kopplade till juridiska personer som bör kunna lämnas ut hör uppgifter om beslut om likvidation och konkurs (se prop. 1982/83:83 s. 17 f.)

På samma sätt som det är möjligt att lämna ut uppgifter till enskilda om beslut om likvidation och konkurs, bör det vara möjligt att lämna ut uppgifter om Bolagsverkets beslut om förenklad avveckling för det fall en sådan uppgift skulle finnas i beskattningsdatabasen. Bestämmelsen bör således ändras så att en uppgift om beslut om förenklad avveckling i beskattningsdatabasen får lämnas ut till enskilda under förutsättning att det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Lagförslag

Förslaget föranleder en ändring i 2 kap. 5 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

Ikraftträdande

Den föreslagna ändringen bör träda i kraft samtidigt som den nya lagen om ekonomiska föreningar, dvs. den 1 juli 2018.

7 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella konsekvenser

Förslaget om att utbetalning av medlemsinsatser med högre belopp än den inbetalda medlemsinsatsen med tillägg för eventuella emissionsinsatser skattemässigt ska behandlas som lön rör arbetskooperativ. Det saknas säkra uppgifter om hur många arbetskooperativa ekonomiska föreningar det finns. Det totala antalet registrerade ekonomiska föreningar var i december 2016 ca 14 700. En mindre del av dessa antas vara arbetskooperativ.

För att en förening ska kunna betala ut en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde krävs bestämmelser om det i stadgarna (se avsnitt 4). Sådana stadgebestämmelser kan bara införas om samtliga röstberättigade i föreningen vill det. Utbetalning blir därtill aktuell först när en medlem lämnar föreningen. De nya reglerna kommer därför få effekt med viss fördröjning.

Det är i dag inte möjligt för en medlem som går ur ett arbetskooperativ att få ut ett högre belopp än den inbetalda medlemsinsatsen med tillägg för eventuella emissionsinsatser. Om medlemmen är anställd av föreningen får medlemmen lön för sin arbetsinsats. Föreningen kan även löpande besluta om vinstutdelning till medlemmarna eller besluta om insatsemission, dvs. att utdelningsbara vinstmedel förs över till det bundna medlemsinsatskapitalet. En insatsemission leder till att det kapital som en medlem har rätt att ta med sig när han eller hon lämnar föreningen ökar.

Eftersom utbetalningar med ett högre belopp än den inbetalda medlemsinsatsen med tillägg för eventuella emissionsinsatser föreslås beskattas som inkomst av tjänst antas inte någon växling av löpande löneutbetalningar till utträdesutbetalningar uppstå eftersom den skattemässiga behandlingen av dessa två blir densamma. Förslagen beräknas få försumbara konsekvenser för de offentliga finanserna.

Såsom *Näringslivets regelrådet* efterfrågar har alternativa lösningar övervägts. Den tidigare utredningen föreslog att de aktuella utbetalningarna skattemässigt ska behandlas som inkomst av kapital. Om utredningens förslag skulle väljas, skulle skatteintäkterna bli lägre än enligt förslagen i denna lagrådsremiss. Detta skulle komma till uttryck genom lägre inbetalningar av både inkomstskatt och socialavgifter. Ökade kapitalinkomstskatteintäkter skulle endast delvis kompensera bortfallet.

För förslagen om förenklad avveckling av ekonomiska föreningar gäller att de regeländringar som föreslås är följdändringar som syftar till att säkerställa att den skattemässiga effekten vid en förenklad avveckling inte skiljer sig från den skattemässiga effekten vid en avveckling enligt nu gällande regelverk. Förslagen i denna del av lagrådsremiss bedöms därför inte ha någon offentligfinansiell effekt.

Sammantaget bedöms de offentligfinansiella effekterna av lagrådsremissens förslag vara försumbara.

Effekter för föreningar och medlemmar och fördelningen samt övriga effekter

Arbetskooperativa ekonomiska föreningar kan vara organiserade på många olika sätt och vara verksamma i vitt skilda branscher (se avsnitt 4). De kan vara av olika storlek sett till t.ex. antalet anställda och insatskapitalets storlek.

När möjligheten att återbetala medlemsinsatser vidgas ökar handlingsfriheten för de arbetskooperativa föreningarna och deras medlemmar. Incitamenten att låta upparbetat kapital stanna kvar i föreningen ökar, vilket stärker föreningarnas ekonomiska ställning och öppnar för ökade investeringar.

Förslagen i denna lagrådsremiss innebär även att medlemmar som är fysiska personer, men inte investerande medlemmar eller enskilda näringsidkare, och som tar emot den nya formen av utbetalning kan få betala högre skatt jämfört med vad de skulle få med utredningens förslag. Dessutom ska skatteavdrag göras från sådan utbetalning som ska behandlas som lön till medlemmen till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. Förslagen innebär dessutom att det kommer att utgå socialavgifter som inte skulle tas ut med utredningens förslag.

Det är i dag inte möjligt för arbetskooperativa ekonomiska föreningar att återbetala en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde. Regeringen anser därför, till skillnad från vad Näringslivets regelnämnd framför, inte att denna form av utbetalning historiskt och typiskt sett har betraktats som avkastning på kapital.

Tillväxtverket påpekar att konsekvensanalysen inte tar upp om mindre ekonomiska föreningar kan komma att påverkas mer av förslagen, exempelvis vad gäller den administrativa bördan. Regeringens bedömning är att förslagen ger en begränsad ökning av den administrativa bördan. Förslaget om ökade möjligheter att återbetala medlemsinsatser innebär just en ökad möjlighet och är inte tvingande. De föreningar som väljer att införa möjligheten kommer att ha en administrativ engångskostnad för den stadgeändring som krävs. Kostnaden får dock antas vara liten. Eftersom förslaget rör arbetskooperativ är det rimligt att anta att löneutbetalningar är rutin och förslaget om att den ökade möjligheten till utbetalning ska lönebeskattas bör därmed ha mycket marginella effekter på den administrativa bördan, såväl för stora som små arbetskooperativa ekonomiska föreningar.

Förslagen bedöms inte ha några särskilda fördelningseffekter eller någon effekt på företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller

villkor i övrigt. Förslagen bedöms inte ha någon betydelse för jämställdheten mellan kvinnor och män och inte någon miljöpåverkan.

Konsekvenser för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Enligt *Skatteverket* medför förslagen inga större konsekvenser för myndigheten. Regeringen konstaterar att Skatteverket kan behöva ändra informationsmaterial till följd av förslaget avseende utbetalningar till medlemmar i arbetskooperativ. Dessa förändringar kommer att ingå i den anpassning som årligen görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslagen inte få några effekter.

Förslagets förhållande till EU-rätten

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100, avsnitt 5.5, bet. 2014/15:FiU20, rskr. 2014/15:254). Av riktlinjerna framgår att en viktig princip för skattepolitiken är att regelverket ska vara förenligt med EU-rätten. Förslagen bedöms vara förenliga med det EU-rättsliga regelverket.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om ändring i lag (2018:000) om ekonomiska föreningar

5 kap.

3 §

Paragrafen reglerar medlemsförteckningens innehåll. Överväganden finns i avsnitt 4.

Genom ändringarna i *punkterna 6 och 7* tydliggörs att även en utbetalning med ett belopp som överstiger medlemsinsatsens storlek ska anges i medlemsförteckningen (jfr 10 kap. 11 § andra stycket).

6 kap.

36 §

Paragrafen innehåller särskilda majoritetskrav vid vissa fall av stadgeändring. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Tredje stycket är nytt. Det innebär att en stadgeändring som går ut på att föreningen ska kunna återbetala medlemsinsatser med högre belopp än insatsernas nominella värde kräver samtycke från samtliga röstberättigade i föreningen. En sådan stadgebestämmelse får endast förekomma i en arbetskooperativ förening. Se vidare författningskommentaren till ändringen i 10 kap. 11 §.

10 kap.

11 §

Paragrafen behandlar återbetalning av medlemsinsatser när en medlem går ur föreningen. Övervägandena finns i avsnitt 4.

I *andra stycket*, som är nytt, införs en möjlighet för arbetskooperativa föreningar att betala ut ett högre belopp än en insats nominella värde. En motsvarighet finns i 2 kap. 9 a § lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt (jfr prop. 2015/16:4 s. 320).

Stycket innebär att det i stadgarna för en arbetskooperativ förening kan bestämmas att en medlem som går ur föreningen har rätt att få ut ett högre belopp än det som följer av första stycket. En arbetskooperativ förening kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Det ska alltså finnas anställningsavtal eller liknande avtal, t.ex. konsultavtal, mellan föreningen och de enskilda medlemmarna. Det är dock inte nödvändigt att samtliga medlemmar står i anställningsförhållande eller motsvarande till föreningen. Det kan finnas medlemmar som deltar i föreningen på något annat sätt och det kan även finnas investerande medlemmar. Föreningen ska emellertid kännetecknas av att medlemmarna är anställda eller på motsvarande sätt knutna till föreningen, dvs. normalt ska flertalet medlemmar delta på detta sätt.

En förening av detta slag kan själv bestämma vilken beräkningsgrund som ska tillämpas för återbetalningen. Liksom vid återbetalning enligt första stycket begränsas dock rätten till återbetalning av tredje stycket. En möjlighet är att i stadgarna bestämma att en medlem som går ur föreningen har rätt att få tillbaka ett belopp som motsvarar hans eller hennes andel i föreningens eget kapital. En annan möjlighet är att medlemmen ges rätt att få tillbaka de inbetalda och emitterade medlemsinsatserna uppräknade på visst sätt, t.ex. genom ett index. Beräkningen kan också utgå från medlemmens anställningstid eller den inkomst som medlemmen har fått från föreningen. Även andra beräkningsgrunder kan tillämpas.

Av 6 kap. 36 § framgår att ett beslut att införa stadgebestämmelser om återbetalning utöver medlemsinsatsens nominella värde endast är giltigt om samtliga röstberättigade i föreningen röstar för det.

I 5 kap. 3 § anges att medlemsförteckningen ska innehålla en uppgift om summan av de belopp som efter utgången av det räkenskapsår som den senaste balansräkningen avser har betalats eller ut högst ska betalas ut. Detta omfattar även de högre belopp som ska betalas ut enligt andra stycket i den förevarande paragrafen. Motsvarande uppgifter ska även lämnas i förvaltningsberättelsen i föreningens årsredovisning, se 6 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554).

16 §

Ändringen i andra stycket är en följdändring till ändringen i 11 §.

8.2 Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554)

6 kap.

3 §

I paragrafen anges vissa upplysningar som ska lämnas i förvaltningsberättelsen för en ekonomisk förening. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Genom ändringarna i *första stycket 2* tydliggörs att även en utbetalning med ett belopp som överstiger medlemsinsatsens storlek ska anges i förvaltningsberättelsen, jfr 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

8.3 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

10 kap.

3 §

I paragrafen finns en uppräknning av sådant som inte faller in under definitionen av tjänst i 10 kap. 1 § men som ändå räknas till inkomstslaget tjänst. Den ändras så att det framgår att en del av vissa utbetalningar till medlemmar som har gått ur arbetskooperativa ekonomiska föreningar ska räknas till inkomstslaget tjänst.

Av *punkten 7*, som är ny, följer att ett belopp som betalas ut till en medlem som har gått ur en arbetskooperativ ekonomisk förening räknas till inkomstslaget tjänst, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen (jfr 11 kap. 16 §).

Det är bara den del av beloppet som överstiger medlemsinsatserna som räknas till inkomstslaget tjänst. Om utbetalningen i övrigt innebär en kapitalvinst beskattas den hos medlemmen antingen i inkomstslaget kapital eller i inkomstslaget näringsverksamhet (se 44 kap. 5 § och 13 kap. 2 och 7 §§). Om andelen är en kvalificerad andel för medlemmen kan det också bli fråga om beskattning av kapitalvinsten i inkomstslaget tjänst (se 57 kap.). En sådan kapitalvinst kan uppstå om medlemmen utöver den inbetalda insatsen har tillgodoförts emissionsinsatser.

En utbetalning till en investerande medlem, en medlem som är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet ska behandlas som utdelning, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen (se 42 kap. 19 a §).

Övervägandena finns i avsnitt 5.

11 kap.

16 §

Paragrafen är ny. Av *första stycket* framgår att en utbetalning från en arbetskooperativ ekonomisk förening till en fysisk person som har gått ur föreningen ska tas upp i inkomstslaget tjänst till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen. Enligt 10 kap. 11 § andra stycket förslag till lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar får en arbetskooperativ

ekonomisk förening i stadgarna bestämma att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att få ut ett belopp som överstiger hans eller hennes medlemsinsatser. Paragrafen omfattar dessa slags utbetalningar. Beskattningen av andra utbetalningar från en arbetskooperativ ekonomisk förening till en före detta medlem, som t.ex. återbetalning av ett lån, omfattas inte av paragrafen. Med arbetskooperativ förening avses en ekonomisk förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Normalt ska det alltså finnas anställningsavtal eller liknande avtal, t.ex. konsultavtal, mellan föreningen och flertalet av medlemmarna (se vidare avsnitt 4).

Ur beskattningssynpunkt saknar det betydelse om den medlem som har fått en utbetalning av medlemsinsats till ett högre belopp än den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen har stått i sådant anställningsförhållande till föreningen liksom om medlemmen har utfört något arbete åt föreningen. Beloppet räknas alltid till inkomstslaget tjänst. Det är endast den del av utbetalningen som överstiger den inbetalda medlemsinsatsen med tillägg för eventuella emissionsinsatser som ska tas upp. Av 16 kap. 1 § följer att föreningen ska dra av det utbetalda beloppet som kostnad i inkomstslaget näringsverksamhet. Bestämmelserna i 57 kap. om beskattning av utdelning och kapitalvinst på andelar i fåmansföretag tillämpas inte på utbetalningar som ska tas upp enligt denna paragraf.

I *andra stycket* anges två undantag till första stycket. Enligt *första strecksatsen* ska första stycket inte tillämpas om andelen i den ekonomiska föreningen räknas som tillgång i näringsverksamheten enligt 13 kap. 7 § för den fysiska personen. I *andra strecksatsen* anges att första stycket inte ska tillämpas för investerande medlemmar, dvs. medlemmar som inte deltar i verksamheten på samma sätt som andra medlemmar utan endast bidrar med en medlemsinsats (se 1 kap. 7 § i lagrådsremissen En ny lag om ekonomiska föreningar). För medlemmar som avses i andra stycket ska i stället 42 kap. 19 a § tillämpas och utbetalningen ska behandlas som utdelning, till den del beloppet överstiger den inbetalda medlemsinsatsen med tillägg för eventuella emissionsinsatser.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

24 kap.

2 §

I 24 kap. regleras behandlingen av räntor och utdelningar i inkomstslaget näringsverksamhet. I paragrafen anges vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital som också ska tillämpas i inkomstslaget näringsverksamhet. Paragrafen kompletteras till följd av att det införs en ny bestämmelse i 42 kap. 19 a § som reglerar vissa utbetalningar från ekonomiska föreningar.

14 §

Ändringen i *andra stycket* innebär att en andel i en ekonomisk förening fortfarande anses vara marknadsnoterad, trots att marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om förenklad avveckling.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

25 a kap.

10 §

Ändringen i *första stycket* innebär att skalbolagsbeskattning inte ska ske om en juridisk person – på grund av den föreslagna bestämmelsen i 44 kap. 5 a § – ska anses ha avyttrat en andel i en ekonomisk förening som uppfyller kraven för att betraktas som skalbolag enligt definitionen i 25 a kap.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

37 kap.

23 och 26 §§

I paragraferna görs följdändringar med anledning av införandet av lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

39 kap.

16 §

I paragrafen anges när avskattning ska ske i ett investmentföretag. Ändringen i paragrafen innebär att avskattning inte ska ske om en ekonomisk förening som är ett investmentföretag upplöses genom förenklad avveckling.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

21, 21 a, 23 och 24 a §§

I paragraferna görs följdändringar med anledning av införandet av lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

39 b kap.

25 §

I paragrafen regleras när ett avdrag för ett belopp som har satts av till överavskrivningsfonden för ett företag som har godkänts för tonnagesbeskattning ska återföras. Ändringen i *första stycket* innebär att en ekonomisk förening som har godkänts för tonnagesbeskattning ska återföra avdraget senast när den upplöses till följd av ett beslut av Bolagsverket om förenklad avveckling. Om en återkallelse av godkännande för tonnagesbeskattning har skett före denna tidpunkt, exempelvis på grund av att föreningen själv har begärt det ska avdraget återföras enligt första strecksatsen i första stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

40 kap.

5 §

I paragrafen görs följdändringar med anledning av införandet av lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

42 kap.

15 a §

Ändringen i *andra stycket* innebär att utdelning och kapitalvinst på en andel i en svensk ekonomisk förening som inte är kooperativ ska tas upp i sin helhet om andelen har varit marknadsnoterad, men marknadsnoteringen har upphört med anledning av ett förfarande om förenklad

avveckling. Genom ändringen undviks att olika skattesatser gäller vid avyttring av marknadsnoterade andelar och andelar som varit marknadsnoterade, men som är föremål för avnotering i samband med ett förfarande om förenklad avveckling (jfr prop. 2007/08:12 s. 24).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

19 §

Paragrafen innehåller en bestämmelse om utskiftning från ekonomiska föreningar. Ändringen innebär att den del av paragrafen som behandlar återbetalning av medlemsinsatser i kooperativa hyresrättsföreningar stryks. Detta regleras i stället i den nya 19 a §.

19 a §

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om utbetalning av medlemsinsatser i vissa ekonomiska föreningar.

Första stycket motsvarar i sak den hittillsvarande lydelsen av 19 § när det gäller utbetalning till en medlem som har gått ur en kooperativ hyresrättsförening.

I *andra stycket* finns bestämmelser om hur ett belopp som betalas ut från en arbetskooperativ ekonomisk förening till en medlem som har gått ur föreningen ska behandlas i beskattningshänseende när beloppet överstiger inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatser. Enligt 10 kap. 11 § andra stycket i förslaget till lag om ändring i lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar får en arbetskooperativ ekonomisk förening i stadgarna bestämma att en medlem har rätt att få ut ett belopp som överstiger medlemmens medlemsinsatser. Med arbetskooperativ förening avses en ekonomisk förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med egen arbetsinsats i föreningens verksamhet. Normalt ska det alltså finnas anställningsavtal eller liknande avtal, t.ex. konsultavtal, mellan föreningen och flertalet av medlemmarna (se vidare avsnitt 4). Om en arbetskooperativ ekonomisk förening betalar ut ett belopp som överstiger medlemmens medlemsinsatser, ska det utbetalda beloppet skattemässigt behandlas som utdelning till medlemmen. Paragrafen omfattar dessa slags överutbetalningar. Beskattningen av andra utbetalningar från en arbetskooperativ ekonomisk förening till en före detta medlem, som t.ex. återbetalning av ett lån, omfattas inte av paragrafen. Utbetalningen ska behandlas som utdelning om medlemmen är en juridisk person, en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet eller är en investerande medlem. Med investerande medlem avses en medlem som inte deltar i verksamheten på samma sätt som andra medlemmar utan endast bidrar med en medlemsinsats (se 1 kap. 7 § i den nya lagen om ekonomiska föreningar som föreslås i lagrådsremissen En ny lag om ekonomiska föreningar). Utbetalningen ska tas upp i inkomstslaget näringsverksamhet, om medlemmen är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet. Om utbetalningen görs till en investerande medlem som är en fysisk person ska dock beloppet tas upp i inkomstslaget kapital. Bestämmelsen omfattar inte utbetalningar till andra medlemmar som är fysiska personer än sådana som är investerande medlemmar eller

enskilda näringsidkare enligt ovan. För andra fysiska personer än investerande medlemmar eller enskilda näringsidkare tillämpas i stället 11 kap. 16 §

Övervägandena finns i avsnitt 5.

20 a §

I paragrafen görs en följdändring med anledning av att en ny paragraf, 19 a §, införs.

21 a §

I paragrafen görs en följdändring med anledning av införandet av lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

43 kap.

5 §

I paragrafen görs en följdändring med anledning av införandet av lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

44 kap.

5 a §

Paragrafen är ny. Av bestämmelsen framgår att en andel i en ekonomisk förening ska anses avyttrad om föreningen upplöses till följd av ett beslut om förenklad avveckling. Motsvarande gäller i dag när ekonomiska föreningar går i likvidation. Paragrafen gör det möjligt att beräkna om det uppkommit kapitalvinst eller kapitalförlust i samband med skiftning av tillgångar i föreningen. Det som ska tas upp som ersättning är värdet av det som medlemmen får från föreningen i samband med skiftningen av tillgångarna (jfr prop. 1999/2000:2 del 2 s. 523). Detta innebär att det som överstiger inbetald insats ska tas upp som utdelning och att skillnaden mellan det som betalas ut och vad som tas upp som utdelning utgör försäljningsintäkt. Utifrån försäljningsintäkten och omkostnadsbeloppet för andelen kan sedan beräknas om avyttringen har inneburit en kapitalvinst eller en kapitalförlust.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

48 kap.

15 §

Ändringen i *andra stycket* innebär att den s.k. schablonmetoden vid beräkning av omkostnadsbeloppet får användas vid en avyttring av en andel i en ekonomisk förening som varit marknadsnoterad men där marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om förenklad avveckling. Den som avyttrar andelar under ett avnoteringsförfarande kommer därmed att bli beskattad på samma sätt som den som avyttrar marknadsnoterade andelar (jfr prop. 2007/08:12 s. 25).

Övervägandena finns i avsnitt 6.

49 a kap.

3 §

Ändringen innebär att skalbolagsbeskattning inte ska ske om en fysisk person anses ha avyttrat en andel i en ekonomisk förening (som bedöms

uppfylla kraven för att betraktas som ett skalbolag) på grund av den föreslagna bestämmelsen i 44 kap. 5 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

57 kap.

34 §

I paragrafen görs följdändringar med anledning av införandet av lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar.

Ikraftträdandebestämmelse

Av ikraftträdandebestämmelsen framgår att lagen träder i kraft den 1 januari 2019 avseende de bestämmelser som rör förslaget om vissa utbetalningar från en arbetskooperativ ekonomisk förening, dvs. 10 kap. 3 §, 11 kap. 16 §, 24 kap. 2 §, 42 kap. 19, 19 a och 20 a §§. Lagändringarna träder således i kraft vid samma tidpunkt som ändringarna i 5 kap. 3 §, 6 kap. 36 § och 10 kap. 11 och 16 §§ lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar. Övriga lagändringar träder i kraft samtidigt som den nya lagen om ekonomiska föreningar, dvs. den 1 juli 2018.

8.4 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

2 kap.

11 §

Enligt paragrafen ska utbetalningar av medlemsinsatser i arbetskooperativ med ett belopp som överstiger inbetald insats, och eventuella emissionsinsatser, likställas med ersättning för arbete när det gäller skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter.

Paragrafen innebär att en arbetskooperativ ekonomisk förening som betalar ut en medlemsinsats med ett högre belopp än inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser till en medlem som lämnar en förening ska räkna med det överskjutande beloppet i underlaget för beräkningen av arbetsgivaravgifter enligt 24 §. Genom hänvisningen till 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) tydliggörs att det endast är sådan utbetalning som ska tas upp till beskattning i inkomstlaget tjänst enligt detta lagrum som likställs med ersättning för arbete enligt socialavgiftslagen.

Den medlem som tar emot utbetalningen kan i vissa fall vara skyldig att betala egenavgifter för beloppet, se bl.a. 3 kap. 4 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

8.5 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

2 kap.

5 §

Ändringen innebär att det – under förutsättning att övriga krav i paragrafen är uppfyllda – är möjligt att lämna ut uppgifter från beskattningsdatabasen om beslut om förenklad avveckling till enskilda.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

8.6 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

10 kap.

3 §

I paragrafen finns bestämmelser om att skatteavdrag ska göras från ersättning för arbete och vad som även räknas som sådan ersättning.

Av första stycket framgår att huvudregeln är att skatteavdrag ska göras från kontant ersättning för arbete.

I *andra stycket* anges vilka olika ersättningar som vid tillämpningen av denna lag ska räknas som ersättning för arbete. Bestämmelsen i nya *punkten 10* avser den del av utbetalningen en medlem får när denne har gått ur en ekonomisk förening enligt 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229) och innebär att den ska räknas som ersättning för arbete. Av den paragrafen framgår att ett belopp som betalas ut till en fysisk person som har gått ur en sådan ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § *andra stycket* lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

Som en följd av ändringen har tidigare *punkt 10* omnumrerats till *punkt 11*.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

13 a kap.

10 §

I paragrafen finns bestämmelser om när Skatteverket ska återkalla ett godkännande för tonnagebeskattning.

I *andra stycket* har en ny *punkt 5* lagts till. Ändringen innebär att ett godkännande för tonnagebeskattning inte ska återkallas på den grunden att förutsättningarna för godkännande enligt 2 och 3 §§ inte är uppfyllda, om företaget upplöses till följd av ett beslut om förenklad avveckling. Föreningen är upplöst när beslutet om förenklad avveckling har fått laga kraft.

Övervägandena finns i avsnitt 6.

Sammanfattning av delbetänkandet (SOU 2009:37) i nu aktuell del

En betydande del av företagandet i Sverige i dag sker i ekonomiska föreningar. Bestämmelser om ekonomiska föreningar finns framför allt i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (föreningslagen). Denna lag har nu varit i kraft i 20 år. De förhållanden som de ekonomiska föreningarna verkar under har sedan lagen trädde i kraft genomgått stora förändringar. Det har även skett förändringar inom associationsrätten i övrigt, främst genom tillkomsten av en ny lag för aktiebolag (aktiebolagslagen [2005:551]). Regeringen har därför gett en särskild utredare i uppdrag att se över föreningslagen.

Utredningens uppdrag består av två delar. I den första delen, som redovisas i detta delbetänkande, ska utredningen se över frågor om ändring av stadgarna i en ekonomisk förening och frågor om formerna för föreningsstämman. Utredningen ska även lämna förslag som syftar till att minska föreningarnas administrativa kostnader.

Den andra delen av uppdraget innebär en vidare översyn av föreningslagen, där utredningen ska ta upp flera frågor av mer grundläggande betydelse för associationsformen ekonomisk förening. Utredningens överväganden i den delen kommer att redovisas i ett slutbetänkande i november 2010.

I det följande sammanfattar utredningen de viktigaste förslagen i delbetänkandet.

[...]

Utredningen lämnar även förslag om ett enklare upplösningsförfarande för ekonomiska föreningar. Förslaget innebär att en förening ska kunna upplösas genom att den efter anmälan avregistreras från föreningsregistret, s.k. upplösning utan föregående likvidation. För att ett sådant system inte ska missbrukas föreslås att föreningens styrelse och medlemmar ska få ett visst personligt betalningsansvar för föreningens eventuella skulder.

Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

Upplösning utan föregående likvidation

18 a §

Föreningsstämman kan besluta att föreningen ska upplösas utan föregående likvidation.

Ett sådant beslut är giltigt endast om samtliga medlemmar är ense om det samt styrelseledamöterna och, i förekommande fall, den verkställande direktören samtycker till beslutet.

18 b §

Ett beslut enligt 18 a § ska inom två månader från beslutet anmälas till registreringsmyndigheten för registrering.

Beslutet får inte registreras om

1. föreningen är skyldig att gå i likvidation enligt bestämmelserna i 11 kap. 4 § första stycket 1,

2. föreningen saknar sådan behörig styrelse som ska finnas enligt denna lag,

3. föreningen äger fast egendom eller innehar tomträtt, eller

4. det med fog kan antas

a.) att föreningen har obetalda skulder, eller

b.) att föreningen kommer att åläggas betalningsskyldighet för skatter eller socialavgifter.

18 c §

Frågan om upplösning enligt 18 a § faller, om

1. någon anmälan för registrering inte har skett inom föreskriven tid, eller

2. registreringsmyndigheten genom beslut som har vunnit laga kraft har avskrivit en sådan anmälan eller har vägrat registrering av föreningens beslut.

18 d §

När föreningens beslut enligt 18 a § har registrerats gäller följande:

1. Föreningen är upplöst.

2. De som var medlemmar, styrelseledamöter och verkställande direktör i föreningen vid tidpunkten för beslutet enligt 18 a § ansvarar solidariskt för föreningens förpliktelser i den mån inte annat följer av andra stycket.

3. Föreningens tillgångar övergår till medlemmarna.

4. Medlemmarna träder i föreningens ställe in som parter i de avtal som föreningen har slutit med tredje man.

En medlem, som inte var styrelseledamot eller verkställande direktör vid tidpunkten för stämmans beslut enligt 18 a § och inte heller efter denna tidpunkt har varit införd i föreningsregistret som sådan, svarar för föreningens förpliktelser endast i förhållande till sin del i föreningens insatskapital. Vid beräkningen av medlemmens del i insatskapitalet ska beaktas också obetalda insatser som har förfallit till betalning.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹
dels att 2 kap. 1 § ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas en ny paragraf, 2 kap. 36 §, och en ny
rubrik närmast före 2 kap. 36 § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

I detta kapitel finns definitioner av vissa begrepp samt förklaringar till hur vissa termer och uttryck används i denna lag. Det finns definitioner och förklaringar också i andra kapitel.

Bestämmelser om betydelsen av följande begrepp, termer och uttryck samt förklaringar till hur vissa termer och uttryck används finns i nedan angivna paragrafer:

lantbruksenhet i 15 §

lantbruksenhet i 15 §

likvidation 36 §

Livförsäkringsföretag i 39 kap. 2 §

Livförsäkringsföretag i 39 kap. 2 §

Likvidation

36 §

Upplösning utan föregående likvidation enligt 11 kap. 18 a § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar räknas som likvidation.

Denna lag träder i kraft den 10 juni 2010 och tillämpas för första gången vid 2011 års taxering.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

Sammanfattning av slutbetänkandet (SOU 2010:90) i nu aktuell del

Utredningen har haft regeringens uppdrag att se över lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar (föreningslagen). Genom ett delbetänkande, som avlämnades i april 2009, lämnade utredningen förslag som gällde bl.a. frågor om stadgeändringar i ekonomiska föreningar och formerna för föreningsstämma. Utredningen lade också fram förslag som syftade till att minska föreningarnas administrativa kostnader. I detta slutbetänkande redovisar utredningen resultatet av sitt arbete i de övriga frågor som uppdraget har aktualiserat.

[...]

Utredningen har övervägt om det bör vara möjligt att vid en medlems avgång ur föreningen betala medlemmen ett högre belopp än insatsens (inklusive eventuella emissionsinsatsers) nominella värde. Utredningen har dock kommit till slutsatsen att medlemsinsatser som huvudregel ska återbetalas på samma sätt som i dag, dvs. högst till nominellt värde. För arbetskooperativ föreslås dock en möjlighet att, om samtliga röstberättigade medlemmar är ense om det, införa stadgebestämmelser om att avgående medlemmar ska ha rätt att få ut ett högre belopp, dock högst det belopp som motsvarar medlemmens andel i föreningens egna kapital vid tiden för avgången.

Förslag till lag (2012:000) om ekonomiska föreningar

7 kap. Föreningsstämma

Majoritetskrav vid ändring av stadgarna

35 § I följande fall är ett beslut om ändring av stadgarna giltigt endast om det har biträttits av samtliga röstande på föreningsstämman, nämligen om beslutet innebär att

1. en medlems rätt till föreningens behållna tillgångar vid dess upplösning inskränks,

2. en medlems rätt att få ut belopp enligt 11 kap. inskränks och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes, eller

3. en medlems rätt att gå ur föreningen försvåras och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes.

Ett beslut om att i stadgarna ta in sådana bestämmelser som avses i 11 kap. 11 § andra stycket är giltigt endast om beslutet biträds av samtliga röstberättigade medlemmar i föreningen.

Av 32 § framgår att det i stadgarna får tas in strängare villkor för att beslutet ska vara giltigt.

11 kap. Medlemsinsatser

Inlösen av andel vid avgång ur föreningen

Hur mycket som kan betalas ut

11 § En medlem som har avgått ur föreningen har rätt att få ut sina inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

I stadgarna för en förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda eller på liknande sätt deltar med egen arbetsinsats får det bestämmas att en avgående medlem har rätt att få ut ett belopp som överstiger hans eller hennes medlemsinsatser. I 7 kap. 35 § andra stycket finns särskilda föreskrifter om införandet av sådana stadgebestämmelser.

Det belopp som betalas ut enligt första eller andra stycket får inte överstiga medlemmens andel av föreningens eget kapital. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den fastställda balansräkning som hänför sig till tiden för avgången, dock att reservfonden, uppskrivningsfonden och förlagsinsatserna inte ska räknas med i föreningens eget kapital.

Vad medlemmen har rätt till enligt första–tredje styckena får inte betalas ut tidigare än sex månader efter medlemmens avgång.

Särskild inlösen av överinsats

16 § En medlem, som deltar i föreningen med överinsatser har rätt att efter uppsägning få tillbaka dessa utan att avgå ur föreningen.

Ifråga om sådan återbetalning ska följande bestämmelser tillämpas:

Bilaga 4

11 § första, tredje och fjärde styckena och 12 § om hur stort belopp som får återbetalas,

13 § om begränsande stadgebestämmelser,

14 § om skyldighet att efter föreningens konkurs betala tillbaka utbetalat belopp, och

5 kap. 6 § tredje stycket om sättet för uppsägning.

Sexmånadersfristerna enligt 11 och 12 §§ ska vid en uppsägning enligt första stycket räknas från det räkenskapsårsskifte som infaller näst efter en månad från uppsägningen eller den längre tid, högst sex månader från uppsägningen, som har bestämts i stadgarna.

Överinsatser som inte har stöd i stadgarna får återbetalas även efter uppsägning från föreningen.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen 1999:1229)

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 37 kap. 23 och 26 §§, 39 kap. 21, 21 a, 23 och 24 a §§, 40 kap. 5 §, 42 kap. 19 och 21 a §§ samt 57 kap. 34 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 kap.

23 §¹

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt 12 kap. 1 och 3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen (1987:619), 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Bestämmelserna i 21 § gäller inte vid fusion enligt 17 kap. 1 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar, 7 kap. 1 och 2 §§ sparbankslagen (1987:619) eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

26 §²

Bestämmelsen i 24 § gäller inte vid fusion enligt 12 kap. 1 och 3 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 10 kap. 1 och 2 §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Bestämmelsen i 24 § gäller inte vid fusion enligt 17 kap. 1 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

39 kap.

21 §³

Med kooperativ förening avses en ekonomisk förening som är öppen på det sätt som anges i 3 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar och som tillämpar lika rösträtt. Om en

Med kooperativ förening avses en ekonomisk förening som är öppen på det sätt som anges i 5 kap. 1–3 §§ lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar och som tillämpar lika rösträtt. Om en

¹ Senaste lydelse 2006:619.

² Senaste lydelse 2006:619.

³ Senaste lydelse 2007:1419.

ekonomisk förening bedriver försäljning till personer som inte uppfyller kraven för inträde i föreningen, ska föreningen för att anses som öppen ge dem samma rätt till återbäring på köpta varor som medlemmarna får.

ekonomisk förening bedriver försäljning till personer som inte uppfyller kraven för inträde i föreningen, ska föreningen för att anses som öppen ge dem samma rätt till återbäring på köpta varor som medlemmarna får.

Att en förening med stöd av 2 kap. 7 § lagen om ekonomiska föreningar har antagit investerande medlemmar ska inte anses innebära att föreningen inte tillämpar lika rösträtt.

Kooperativa föreningars centralorganisationer anses som öppna även om de beviljar inträde bara för sådana lokala föreningar som uppfyller centralorganisationens krav på stadgar, skötsel och soliditet och även om bara ett enda företag inom varje område antas som medlem. När det gäller kravet på lika rösträtt anses centralorganisationer som kooperativa även om rösträtten utövas i förhållande till föreningarnas medlemsantal.

21 a §⁴

Med medlemsfrämjande förening avses en kooperativ förening som uppfyller kraven i 1 kap. 1 § tredje stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Med medlemsfrämjande förening avses en kooperativ förening som uppfyller kraven i 2 kap. 5 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar.

23 §⁵

Utdelning som en kooperativ förening lämnar i förhållande till insatser enligt lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, lagen (1995:1570) om medlemsbanker eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska dras av. I fråga om andra insatser än förlagsinsatser gäller detta dock inte till den del utdelningen enligt 24 kap. 17 § inte ska tas upp av mottagaren. Om den del som inte ska tas upp av mottagaren uppgår till högst tio procent av

Utdelning som en kooperativ förening lämnar i förhållande till insatser enligt lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar eller rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) ska dras av. I fråga om andra insatser än förlagsinsatser gäller detta dock inte till den del utdelningen enligt 24 kap. 17 § inte ska tas upp av mottagaren. Om den del som inte ska tas upp av mottagaren uppgår till högst tio procent av utdelningen, ska dock hela

⁴ Senaste lydelse 2000:494.

⁵ Senaste lydelse 2007:1419.

utdelningen, ska dock hela utdelningen dras av. En medlemsfrämjande förening får bara dra av utdelning om föreningen har ett stort antal medlemmar och bara till den del föreningen för samma beskattningsår själv tagit emot utdelning på insatser.

utdelningen dras av. En medlemsfrämjande förening får bara dra av utdelning om föreningen har ett stort antal medlemmar och bara till den del föreningen för samma beskattningsår själv tagit emot utdelning på insatser.

Utdelning som lämnas till en sådan medlem som avses i 2 kap. 7 § lagen om ekonomiska föreningar ska inte dras av om föreningen är av det slag som sägs i 11 kap. 11 § andra stycket samma lag.

Om en ekonomisk förening är centralorganisation för kooperativa föreningar, ska utdelningen på förlagsinsatser dras av även om centralorganisationen inte är kooperativ enligt 21 §.

24 a §⁶

En kooperativ förening ska dra av en medlemsinsats som tillgodoförts genom insatsemission enligt *lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker* det beskattningsår då medlemsinsatsen betalas ut till en medlem som avgår. Detsamma gäller medlemsinsatser som tillgodoförts genom fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

En kooperativ förening ska dra av en medlemsinsats som tillgodoförts genom insatsemission enligt *lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar* det beskattningsår då medlemsinsatsen betalas ut till en medlem som avgår. Detsamma gäller medlemsinsatser som tillgodoförts genom fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1453/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

40 kap.

5 §⁷

Ett företag anses i detta kapitel ha bestämmande inflytande över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till det förra enligt

- 1 kap. 11 § aktieföretagslagen (2005:551),
- 1 kap. 4 § *lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar*, - 1 kap. 5 § *lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar*,
- 1 kap. 2 § sparbankslagen (1987:619),
- 1 kap. 5 § *lagen (1995:1570)*

⁶ Senaste lydelse 2007:1419.

⁷ Senaste lydelse 2005:1142.

om medlemsbanker,

- 1 kap. 9 § försäkringsrörelselagen (1982:713), eller
- 1 kap. 5 § stiftelselagen (1994:1220).

En svensk ideell förening anses ha bestämmande inflytande över ett annat företag om detta är ett dotterföretag till föreningen enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554).

Ett utländskt bolag eller en sådan förvärvare som avses i 11 § anses ha bestämmande inflytande över ett företag om detta skulle ha varit ett dotterföretag till bolaget eller personen, om bolaget eller personen hade varit ett svenskt aktiebolag.

42 kap.

19 §

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses *eller när medlemmen utträder ur föreningen* behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

21 a §⁸

Belopp som överförs till medlemsinsatser vid insatsmission enligt *lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar eller lagen (1995:1570) om medlemsbanker* ska inte behandlas som utdelning. Detsamma gäller belopp som överförs till medlemsinsatserna vid fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

Belopp som överförs till medlemsinsatser vid insatsmission enligt *lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar* ska inte behandlas som utdelning. Detsamma gäller belopp som överförs till medlemsinsatserna vid fondemission enligt rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar).

57 kap.

34 §⁹

Vinstutdelning som lämnas för senare räkenskapsår än som avses i 33 § ska minska kapitalunderlaget till den del utdelat belopp överstiger nettovinsten enligt fastställd balansräkning eller, i förekommande fall, fastställd koncernbalansräkning.

Kapitalunderlaget i ett aktiebolag ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar från bolaget som gjorts i samband med minskning av aktiekapitalet eller reservfonden, om utbetalningen skett

⁸ Senaste lydelse 2007:1419.

⁹ Senaste lydelse 2007:1419.

efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Bilaga 4

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar enligt 10 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar vid nedsättning av medlemsinsatsernas belopp eller enligt 4 kap. 3 § samma lag vid återbetalning av överskjutande medlemsinsatser. Detta gäller bara om utbetalningen har gjorts efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Kapitalunderlaget i en ekonomisk förening ska minskas med belopp som motsvarar utbetalningar vid inlösen av överinsats enligt 11 kap. 16 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar och utbetalningar efter beslut om minskning av insatsskyldigheten enligt 1 kap. 17 § samma lag. Detta gäller bara om utbetalningen har gjorts efter utgången av det räkenskapsår då underlaget beräknades.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013 och tillämpas första gången vid 2014 års taxering.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 25 § lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. 25 §

En ekonomisk förening *skall* i självdeklarationen ange om den är en ekonomisk förening enligt 1 kap. 1 § första eller tredje stycket lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

En ekonomisk förening *ska* i självdeklarationen ange om den är en ekonomisk förening enligt 2 kap. 2–4 §§ eller 5 § lagen (2012:000) om ekonomiska föreningar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013 och tillämpas första gången vid 2013 års taxering.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2009:37)

Bilaga 5

Remissyttranden har lämnats av Hovrätten för Västra Sverige, Solna tingsrätt, Kammarrätten i Sundsvall, Länsrätten i Västernorrlands län, Domstolsverket, Revisorsnämnden (numera Revisorsinspektionen), Finansinspektionen, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Konkurrensverket, Bolagsverket, Tillväxtverket, Sveriges advokatsamfund, Företagarna, Kooperativa Förbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, FAR SRS (numera FAR), Arbetsgivarföreningen KFO, Coompanion – Kooperativ Utveckling Sverige (numera Coompanion Sverige), Finansbolagens Förening, Föreningen Sveriges Kronofogdar, HSB Riksförbund ek. för., Hyresgästföreningen Riksförbundet, Lantmännen ek. för., Regelrådet, Rekonstruktör- & konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON), Riksbyggen, SBC ek. för., Stockholms Kooperativa Bostadsförening, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO) och Södra Skogsägarna ek.för.

Sveriges Kommuner och Landsting, Svenskt Näringsliv, Sveriges Försäkringsförbund (numera Svensk Försäkring), Tjänstemännens Centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Näringslivets Regelnämnd, Svenska Bankföreningen, Almega, Arla Foods amba, Ekobanken medlemsbank, Famna – Riksorganisationen för vård och omsorg utan vinstsyfte, Företagarförbundet, Institutet för näringslivsforskning, JAK Medlemsbank, OK ekonomisk förening, Svensk Inkasso, Svenska Kreditföreningen och Swedish Meats ek. för. har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det. Ett yttrande har också inkommit från Länsstyrelsen i Stockholms län.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2010:90)

Remissyttranden har lämnats av Hovrätten över Skåne och Blekinge, Södertörns tingsrätt, Kammarrätten i Sundsvall, Förvaltningsrätten i Härnösand, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Revisorsnämnden (numera Revisorsinspektionen), Datainspektionen, Finansinspektionen, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Bokföringsnämnden, Länsstyrelsen i Västerbottens län, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, Örebro universitet, Statens jordbruksverk, Sametinget, Boverket, Konkurrensverket, Bolagsverket, Tillväxtverket, Regelrådet, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges advokatsamfund, Företagarna, Kooperativa Förbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, FAR, Sveriges Försäkringsförbund (numera Svensk Försäkring), Näringslivets Regelnämnd, Arbetsgivarföreningen KFO, Coompanion Kooperativ Utveckling Sverige (numera Coompanion Sverige), Famna – Riksorganisationen för vård och omsorg utan vinstsyfte, Fastighetsägarna Sverige, Finansbolagens Förening, HSB Riksförbund ek. för., Lantmännen ek. för., OK ekonomisk förening, Rekonstruktör- & konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON), Riksbyggen, SBC ek. för., Sparbankernas Riksförbund, Stockholms Kooperativa Bostadsförening, Svensk Inkasso, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO), Sveriges Djurbönder, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF (numera Srf konsulterna) och Södra Skogsägarna ek. för.

Sveriges lantbruksuniversitet, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Svenska Samernas Riksförbund SSR, Svenskt Näringsliv, Sveriges Riksidrottsförbund, Tjänstemännens Centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, Svenska Bankföreningen, Almi Företagspartner AB, Civos – Civilsamhällets organisationer i samverkan, Ekobanken medlemsbank, Fonus ekonomisk förening, Föreningen Sveriges Kronofogdar, Företagarförbundet, Hyresgästföreningen Riksförbundet, JAK Medlemsbank, Skånemejerier ek. för. och Svenska Naturskyddsföreningen har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det.

Yttranden över betänkandet har också inkommit från Skogsägarna Mellanskog ek. för., Norrmejerier ek. för. och BoRevision i Sverige AB.

Förslag till lag om ekonomiska föreningar

6 kap. Föreningsstämma

Majoritetskrav vid ändring av stadgarna

36 § Ett beslut om ändring av stadgarna som innebär att en medlems skyldighet att betala insatser eller avgifter till föreningen ökas eller att medlemmens rätt till vinst inskränks är giltigt om beslutet på föreningsstämman har biträtts av minst tre fjärdedelar av de röstande.

Ett beslut om ändring av stadgarna är giltigt endast om det har biträtts av samtliga röstande på föreningsstämman, om beslutet innebär att

1. en medlems rätt till föreningens tillgångar vid dess upplösning inskränks,
2. en medlems rätt att få ut en medlemsinsats enligt 10 kap. inskränks och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes, eller
3. en medlems rätt att gå ur föreningen försämras och denna ändring ska gälla även för dem som var medlemmar i föreningen när frågan avgjordes.

Ett beslut om att i stadgarna ta in sådana bestämmelser som avses i 10 kap. 11 § andra stycket är giltigt endast om det har biträtts av samtliga röstberättigade i föreningen.

10 kap. Medlemsinsatser

Återbetalning av medlemsinsatser när ett medlemskap upphör

Storlek på belopp som återbetalas

11 § En medlem som har gått ur föreningen har, utom i de fall som medlemmens andel förvärvas av någon annan enligt 4 kap. 4 eller 5 §, rätt att sex månader efter det att medlemskapet upphörde få ut sina inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser.

En förening som kännetecknas av att medlemmarna är anställda av föreningen eller på något liknande sätt deltar med en egen arbetsinsats i föreningens verksamhet får i stadgarna bestämma att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att få ut ett belopp som överstiger hans eller hennes medlemsinsatser.

Det belopp som betalas ut enligt första eller andra stycket får inte överstiga det som avser medlemmen i förhållande till övriga medlemmar av föreningens eget kapital. I det sammanhanget ska föreningens eget kapital beräknas enligt den senast fastställda balansräkningen vid den tidpunkt då medlemskapet upphör. Vid beräkningen ska det bortses från reservfonden, uppskrivningsfonden, kapitalandelsfonden, fonden för utvecklingsutgifter och förlagsinsatserna.

Återbetalning av medlemsinsatser utan samband med att ett medlemskap upphör

17 § En medlem har rätt att efter uppsägning få tillbaka överinsatser utan att gå ur föreningen. Om stadgarna inte tillåter att det förekommer överinsatser, får återbetalning ske även efter uppsägning från föreningen.

På en återbetalning enligt första stycket ska följande bestämmelser tillämpas:

- 4 kap. 7 § tredje stycket om sättet för uppsägning
- 11 § första stycket om en frist om sex månader,
- 11 § tredje stycket och 12 § om hur stort belopp som får återbetalas,
- 13 § om begränsande stadgebestämmelser, och
- 15 § om skyldigheten att efter föreningens konkurs betala tillbaka utbetalat belopp.

Sexmånadersfristerna i 11 § första stycket och 12 § ska vid en uppsägning enligt första stycket räknas från det räkenskapsårsskifte som infaller närmast efter en månad från uppsägningen eller den längre tid, högst sex månader från uppsägningen, som har bestämts i stadgarna.

Förteckning över remissinstanserna i anledning av Justitiedepartementets remissmöte den 19 maj 2017 om promemorian med utkast till lagrådsremiss

Vid remissmötet deltog representanter från följande remissinstanser: Svea hovrätt, Ekobrottsmyndigheten, Revisorsinspektionen, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Bolagsverket, Arbetsgivarföreningen KFO, BoRevision AB, Coompanion Sverige, Famna – Riksorganisationen för vård och omsorg utan vinstsyfte, FAR, Finansförbundet, HSB Riksförbund ek. för., Kooperativa Förbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, Näringslivets regelnämnd, Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON), Riksbyggen, Srf konsulterna, Stockholms Kooperativa Bostadsförening, Svensk Försäkring, Svensk Inkasso, Sveriges advokatsamfund och Sveriges kommuner och landsting.

Följande remissinstanser lämnade skriftliga synpunkter i anslutning till remissmötet: Ekobrottsmyndigheten, Finansinspektionen, Skatteverket, Bolagsverket, Regelrådet, Statens Jordbruksverk, BoRevision AB, Coompanion Sverige, Finansbolagens Förening, HSB Riksförbund ek. för., Kommuninvest ekonomisk förening, Lantbrukarnas Riksförbund, Riksbyggen, Svensk Försäkring, Svensk Kooperation och Sveriges advokatsamfund.

Följande remissinstanser gavs tillfälle att delta vid remissmötet och att lämna synpunkter i anslutning till mötet men avstod från att göra det: Kammarrätten i Sundsvall, Förvaltningsrätten i Härnösand, Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Bokföringsnämnden, Kammarkollegiet, Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Statens lantbruksuniversitet, Boverket, Konkurrensverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Tillväxtverket, Sametinget, Bostadsrätterna, Civilsamhällets organisationer i samverkan (Civos), Fastighetsägarna Sverige, Fonus ekonomisk förening, Föreningen Sveriges kronofogdar, Företagarna, Landsorganisationen i Sverige, Lantmännen ek. för., Norrmejerier ek. för., Näringslivets regelnämnd, OK ek. för., Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet (REKON) i Sverige, Skogsägarna Mellanskog ek. för., Sparbankernas riksförbund, Svenska Bankföreningen, Svenska Samiska Riksförbundet (SSR), Svenskt Näringsliv, Sveriges akademikers central.

organisation (SACO), Sveriges allmännyttiga bostadsföretag (SABO), Sveriges Bostadsrättscentrum AB (SBC), Sveriges djurbönder, Sveriges fiskares riksförbund, Sveriges fiskevattenägarförbund, Södra Skogsägarna ek. för. och Tjänstemännens centralorganisation (TCO).

Sammanfattning av promemorian

En medlem som lämnar en ekonomisk förening har som huvudregel rätt att få sin medlemsinsats återbetald. Medlemmens rätt till återbetalning begränsas dock enligt gällande regler av att föreningen inte får betala ut ett högre belopp än det som medlemmen en gång betalade in, eventuellt med tillägg av vad som tillgodoförts medlemsinsatsen genom insatsemission. Även om medlemmens andel i föreningen har ökat i värde, är det alltså inte möjligt att återbetala en medlemsinsats med ett högre belopp än insatsens nominella värde.

I ett utkast till lagrådsremiss, som behandlades vid ett remissmöte den 19 maj 2017, lämnas förslag till en ny lag om ekonomiska föreningar. Det föreslås bl.a. att en arbetskooperativ ekonomisk förening ska få bestämma i stadgarna att en medlem som har gått ur föreningen har rätt att få ut ett belopp från föreningen som överstiger hans eller hennes inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. I promemorian lämnas förslag på hur sådana utbetalningar ska behandlas i skattehänseende.

Förslaget innebär att det utbetalda beloppet som huvudregel ska behandlas som lön till en fysisk person, till den del beloppet överstiger inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda medlemsinsatser. Det överskjutande beloppet ska tas upp till beskattning i inkomstslaget tjänst och föreningen ska ha rätt till avdrag med motsvarande belopp. Beloppet ska vara socialavgiftspliktigt. Dessutom ska skatteavdrag göras.

Om utbetalningen sker till en investerande medlem eller till en medlem som är en juridisk person eller en enskild näringsidkare som har sin andel i föreningen inom ramen för sin näringsverksamhet, ska dock det överskjutande beloppet behandlas som utdelning.

I utkastet till lagrådsremiss föreslås även att det ska införas ett nytt förfarande för upplösning av en ekonomisk förening utan föregående likvidation, kallat förenklad avveckling. I promemorian lämnas förslag på förändringar i skattereglerna med anledning av det nya avvecklingsförfarandet. Ändringarna innebär att förenklad avveckling vid tillämpningen av vissa bestämmelser får samma inkomstskattekonsekvenser som likvidation. Det lämnas även förslag på en ändring i reglerna gällande behandling av uppgifter i Skatteverket beskattningsdatabas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹ dels att 10 kap. 3 §, 24 kap. 2 och 14 §§, 25 a kap. 10 §, 39 kap. 16 §, 39 b kap. 25 §, 42 kap. 15 a, 19 och 20 a §§, 48 kap. 15 § och 49 a kap. 3 § och rubriken närmast före 42 kap. 19 § ska ha följande lydelse, dels att det ska införas tre nya paragrafer, 11 kap. 16 §, 42 kap. 19 a § och 44 kap. 5 a §, och närmast före 11 kap. 16 § och 44 kap. 5 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §²

Till inkomstslaget tjänst räknas

1. utdelningar och kapitalvinster på aktier m.m., i den utsträckning som anges i 57 kap., i företag som är eller har varit fåmansföretag,

2. kapitalvinster på andelar i ett svenskt handelsbolag i den utsträckning som anges i 50 kap. 7 §,

3. penninglån som avses i 11 kap. 45 §,

4. avskattning av pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 58 kap. 19 och 19 a §§,

5. avskattning av pensions-
sparkonto enligt bestämmelserna i
58 kap. 33 §, *och*

6. avskattning av avtal om
tjänstepension enligt bestäm-
melserna i 58 kap. 19 och 19 a §§.

5. avskattning av pensions-
sparkonto enligt bestämmelserna i
58 kap. 33 §,

6. avskattning av avtal om
tjänstepension enligt bestäm-
melserna i 58 kap. 19 och 19 a §§,
och

*7. utbetalning när en medlem
har gått ur en ekonomisk förening
enligt 11 kap. 16 §.*

11 kap.

*Vissa utbetalningar när en
medlem har gått ur en ekonomisk
förening*

16 §³

Ett belopp som betalas ut till en

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2009:1412.

³ Tidigare 16 § upphävd genom 2008:822.

fysisk person som har gått ur en sådan ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar ska tas upp till den del beloppet överstiger dennes inbetalda eller genom insats-emission tillgodoförda medlemsinsatser.

Första stycket gäller inte om
– andelen i den ekonomiska föreningen räknas som tillgång i näringsverksamheten enligt 13 kap. 7 § för den fysiska personen, eller
– den fysiska personen är en investerande medlem.

24 kap.

2 §⁴

I inkomstslaget näringsverksamhet tillämpas bestämmelserna i inkomstslaget kapital om

- utnyttjande av företrädesrätt till teckning av vinstandelslån eller kapitalandelslån i 42 kap. 15 §,
- utdelning av andelar i dotterbolag i 42 kap. 16 §,
- utbetalningar vid minskning av aktiekapital eller reservfond och liknande förfaranden i 42 kap. 17 §,
- utskiftning från ideella föreningar i 42 kap. 18 §,
- utskiftning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§, – utskiftning och utbetalning från ekonomiska föreningar i 42 kap. 19–21 §§,
- emission i ekonomiska föreningar i 42 kap. 21 a §,
- utdelning från delägarbeskattade utländska juridiska personer i 42 kap. 22 §,
- utdelning och utskiftning från dödsbon efter personer som var begränsat skattskyldiga vid dödsfallet i 42 kap. 23 §,
- skattetillgodohavanden i 42 kap. 24 §,
- lotterier i 42 kap. 25 §, och
- schablonintäkt i 42 kap. 43 §.

14 §

Andelen ska vara en kapitaltillgång och uppfylla någon av följande förutsättningar:

1. Andelen är inte marknadsnoterad.
2. Det sammanlagda röstetalet för ägarföretagets samtliga andelar i det ägda företaget motsvarar tio procent eller mer av röstetalet för samtliga andelar i företaget.

⁴ Senaste lydelse 2011:1271.

3. Innehavet av andelen betingas av rörelse som bedrivs av ägarföretaget eller av ett företag som med hänsyn till äganderättsförhållanden eller organisatoriska förhållanden kan anses stå det nära.

Andelen ska anses vara marknadsnoterad även om marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation *eller* konkurs. Andelen ska anses vara marknadsnoterad även om marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation, konkurs *eller förenklad avveckling*.

En andel i ett privatbostadsföretag anses inte näringsbetingad.

25 a kap.

10 §⁵

Skalbolagsbeskattning enligt 9 eller 9 a § ska inte ske om

1. någon andel eller aktiebaserad delägarrätt i det avyttrade företaget är marknadsnoterad,

2. delägarrätten anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2, eller 2. delägarrätten anses avyttrad på grund av bestämmelserna om *förenklad avveckling i 44 kap. 5 a §*, likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2, eller

3. ett svenskt handelsbolag eller en i utlandet delägarbeskattad juridisk person som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet upplöses.

Är det avyttrade företaget en utländsk juridisk person, ska skalbolagsbeskattning enligt 9 eller 9 a § ske bara om

1. den juridiska personen är skattskyldig här vid tidpunkten för avyttringen eller dess inkomst beskattas hos en delägare som är skattskyldig här vid denna tidpunkt, eller

2. den juridiska personen, direkt eller genom ett företag i sådan intressegemenskap som avses i 2 § 1, äger eller under de tre senaste åren har ägt en andel eller aktiebaserad delägarrätt i

– ett svenskt aktiebolag om andelen eller den aktiebaserade delägarrätten inte är marknadsnoterad,

– en svensk ekonomisk förening,

– en annan utländsk juridisk person som varit skattskyldig här under någon del av denna tid om denna person motsvarar ett svenskt aktiebolag och andelen eller den aktiebaserade delägarrätten inte är marknadsnoterad eller om personen motsvarar en svensk ekonomisk förening, eller

– ett svenskt handelsbolag.

⁵ Senaste lydelse 2009:1413.

39 kap.

16 §

Om det inträffar en sådan förändring i ett investmentföretag eller i ägandet av detta att företaget inte längre kan räknas som investmentföretag enligt 15 §, ska avskattning ske enligt 17 och 18 §§. Avskattning ska dock inte ske om företaget upplöses genom likvidation.

Om det inträffar en sådan förändring i ett investmentföretag eller i ägandet av detta att företaget inte längre kan räknas som investmentföretag enligt 15 §, ska avskattning ske enligt 17 och 18 §§. Avskattning ska dock inte ske om företaget upplöses genom likvidation *eller förenklad avveckling*.

39 b kap.25 §⁶

Avdraget ska återföras till beskattning i sin helhet, om

– ett godkännande för tonnagebeskattning återkallas enligt 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244), eller
– företaget går i likvidation eller konkurs.

– ett godkännande för tonnagebeskattning återkallas enligt 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
– företaget går i likvidation eller konkurs, *eller*
– *företaget upplöses genom ett beslut om förenklad avveckling som har fått laga kraft.*

Avdraget ska återföras det sista beskattningsår då tonnagebeskattning sker eller, vid återkallelse enligt 13 a kap. 10 § 2–4 skatteförfarandelagen (2011:1244), det beskattningsår då återkallelsen sker.

42 kap.

15 a §

Utdelning och kapitalvinst på följande aktier och andelar tas upp till fem sjättedelar:

– aktier i svenska aktiebolag,
– andelar i svenska ekonomiska föreningar som inte är kooperativa, och
– andelar i utländska juridiska personer, om inkomstbeskattningen av den utländska juridiska personen är jämförlig med inkomstbeskattningen enligt denna lag av ett svenskt företag, som inte är en kooperativ förening, med motsvarande inkomster.

Första stycket tillämpas inte om

– företaget är marknadsnoterat,
– företaget har varit marknadsnoterat men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation

– företaget har varit marknadsnoterat men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission,

⁶ Senaste lydelse 2016:887.

eller konkurs,

likvidation, konkurs eller Bilaga 10
förenklad avveckling,

– företaget under beskattningsåret eller under något av de fyra föregående beskattningsåren, direkt eller genom dotterföretag, har ägt aktier med en röst- eller kapitalandel på tio procent eller mer i ett svenskt marknadsnoterat aktiebolag eller en marknadsnoterad utländsk juridisk person,

– företaget är ett privatbostadsföretag,
– andelarna är kvalificerade, eller
– en kapitalvinst ska tas upp som överskott av passiv näringsverksamhet enligt 49 a kap.

Ett företag anses marknadsnoterat om någon andel i företaget är marknadsnoterad.

Utskiftning från ekonomiska föreningar

Utskiftningar och vissa andra utbetalningar från ekonomiska föreningar

19 §⁷

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses eller till en medlem i en kooperativ hyresrättsförening när han utträder ur föreningen behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

Vad som, utöver inbetald insats, skiftas ut till en medlem i en svensk ekonomisk förening i samband med att föreningen upplöses behandlas som utdelning, om det inte framgår något annat av 20 eller 21 §.

19 a §

Ett belopp som, utöver inbetald insats, betalas ut till en medlem som har gått ur en kooperativ hyresrättsförening behandlas som utdelning.

Detsamma gäller ett belopp som betalas ut från en sådan svensk ekonomisk förening som avses i 10 kap. 11 § andra stycket lagen (2018:000) om ekonomiska föreningar till en medlem som har gått ur föreningen, till den del beloppet överstiger den inbetalda eller genom insatsemission tillgodoförda insatsen, om det inte framgår något annat av 11 kap. 16 §.

⁷ Senaste lydelse 2016:115.

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19 och 20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant

Vid tillämpning av bestämmelserna i 19–20 §§ ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och som motsvarar en svensk ekonomisk förening behandlas som en sådan. Vid tillämpning av bestämmelserna i 20 § ska ett utländskt bolag som hör hemma i en stat inom EES och som motsvarar ett svenskt aktiebolag behandlas som ett sådant.

44 kap.

Förenklad avveckling av ekonomisk förening

5 a §

En andel i en ekonomisk förening anses avyttrad om föreningen upplöses genom ett beslut om förenklad avveckling som har fått laga kraft.

48 kap.

15 §

För marknadsnoterade delägarätter får omkostnadsbeloppet bestämmas till 20 procent av ersättningen vid avyttringen sedan utgifter i samband med denna dragits av. Detta gäller dock inte terminer och optioner och inte heller sådana teckningsrätter, fondaktierätter, inlösenrätter och säljrätter som avses i 13 §.

Första stycket tillämpas även på delägarätter om de har varit marknadsnoterade men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation eller konkurs.

Första stycket tillämpas även på delägarätter om de har varit marknadsnoterade men marknadsnoteringen har upphört i anslutning till inledandet av ett förfarande om inlösen, fusion, fission, likvidation, konkurs eller förenklad avveckling.

49 a kap.

3 §

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas inte om

1. någon andel i det företag som andelen hänför sig till är marknadsnoterad,

2. andelen anses avyttrad på grund av bestämmelserna om likvidation i 44 kap. 7 § första stycket eller konkurs i 44 kap. 8 §

2. andelen anses avyttrad på grund av bestämmelserna om förenklad avveckling i 44 kap. 5 a §, likvidation i 44 kap. 7 §

- första stycket 1 eller 2, första stycket eller konkurs i Bilaga 10
44 kap. 8 § första stycket 1 eller 2,
3. ett handelsbolag upplöses eller andelen i ett handelsbolag övergår till en ny ägare på sätt som anges i 50 kap. 2 § andra stycket, eller
4. bestämmelserna i 51 kap. om beskattning i inkomstslaget näringsverksamhet vid avyttring av andelar i svenska handelsbolag ska tillämpas.
-

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 11 § socialavgiftslagen (2000:980) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

11 §¹

Med ersättning för arbete likställs i denna lag

1. kostnadsersättning och sådan ersättning som enligt 10 kap. 3 § andra stycket 9 och 10 skatteförfarandelagen (2011:1244) ska räknas som ersättning för arbete,

2. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),

3. ersättning som utges till Försäkringskassan enligt 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, varvid ersättningen ska anses ha betalats ut till den person som sjuklönen avser,

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person, *och*

4. forskarstipendium från Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person,

5. ersättning från semesterkassa, *och*

6. utbetalning när en medlem har gått ur en ekonomisk förening enligt 11 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse 2011:1257.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Bilaga 10

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

5 §²

Från databasen får nedan angivna uppgifter lämnas ut till en enskild, om det inte av särskild anledning kan antas att den enskilde som uppgiften avser eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Uppgifter får lämnas ut om

1. namn och personnummer,
2. organisationsnummer, namn, firma och juridisk form samt i fråga om handelsbolag och andra juridiska personer sådana uppgifter om huvudkontor och säte som avses i 67 kap. 8 § skatteförfarandelagen (2011:1244),
3. registrering enligt skatteförfarandelagen samt särskilt registrerings- eller redovisningsnummer,
4. på vilket sätt den preliminära skatten ska betalas för en fysisk person,
5. registrering av skyldighet att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter,
6. slag av näringsverksamhet,
7. beslut om likvidation eller konkurs, och
7. beslut om likvidation, förenklad avveckling eller konkurs, och
8. huruvida en fysisk eller juridisk person är godkänd som skattebefriad förbrukare enligt lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi och i sådana fall från vilken tidpunkt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse av lagen 2003:670.

² Senaste lydelse 2011:1406.

Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 3 § och 13 a kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

3 §

Som ersättning för arbete räknas i denna lag även

1. pension,
2. livränta som inte är ersättning för avyttrade tillgångar,
3. ersättning på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring som har tecknats i samband med tjänsten om ersättningen inte utgör livränta,
4. engångsbelopp på grund av personskada,
5. sjukpenning och annan ersättning som avses i 11 kap. 24, 30, 31, 34 och 36 §§ samt 15 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229),
6. ersättning för förlorad arbetsförtjänst och för intrång i näringsverksamhet,
7. undantagsförmåner och sådant periodiskt understöd eller sådan liknande periodisk utbetalning som givaren enligt inkomstskattelagen ska dra av i inkomstslaget näringsverksamhet,
8. behållning på pensionssparkonto som ska avskattas enligt 58 kap. 33 § inkomstskattelagen på grund av att pensionssparavtalet har upphört att gälla eller att behållningen har tagits i anspråk vid utmätning, konkurs eller ackord,
9. ersättning för ökade levnadskostnader som lämnas vid sådan tjänsteresa som avses i 12 kap. 6 § inkomstskattelagen, till den del ersättningen överstiger
 - a) de schablonbelopp som anges i 12 kap. 6 a, 10–15, 17 och 21 §§ inkomstskattelagen, eller
 - b) den faktiska utgiften när det gäller kostnad för logi,
10. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 9, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen, *och*
11. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten

10. andra ersättningar för kostnader i tjänsten än de som avses i 9, till den del ersättningen avser kostnader som det är uppenbart att mottagaren inte får dra av vid beskattningen,

11. utbetalning när en medlem har gått ur en ekonomisk förening enligt 11 kap. 16 § inkomstskattelagen, *och*

12. annan kontant ersättning som betalas ut med anledning av tjänsten.

13 a kap.

10 §¹

Skatteverket ska återkalla ett godkännande för tonnageskattning, om

1. det godkända företaget begär det,
2. förutsättningarna för godkännande för tonnageskattning enligt 2 och 3 §§ inte är uppfyllda,
3. det godkända företaget inte har fullgjort en uppgiftsskyldighet enligt 29–33 kap. eller en dokumentationsskyldighet enligt 39 kap. 3 § och detta är av betydelse för godkännandet eller för tonnageskattningen, eller
4. det godkända företaget har meddelats en dom som har fått laga kraft och där lagen (1995:575) mot skatteflykt har tillämpats och detta är av betydelse för tonnageskattningen.

Första stycket 2 gäller inte om

1. en kvalificerad rederiverksamhet avvecklas och inte bedrivs vidare av någon annan,

2. det beslutas att företaget ska gå i likvidation,

3. företaget försätts i konkurs, 3. företaget försätts i konkurs,
eller

4. företaget upplöses genom en fusion eller fission och det övertagande företaget är godkänt för tonnageskattning eller enligt 7 § ansöker om godkännande och godkänns för tonnageskattning.
4. företaget upplöses genom en fusion eller fission och det övertagande företaget är godkänt för tonnageskattning eller enligt 7 § ansöker om godkännande och godkänns för tonnageskattning,
eller

5. *företaget upplöses genom ett beslut om förenklad avveckling som har fått laga kraft.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse 2016:888.

Förteckning över remissinstanserna (promemorian)

Remissyttranden har lämnats av Kammarrätten i Sundsvall, Förvaltningsrätten i Härnösand, Domstolsverket, Bokföringsnämnden, Skatteverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Bolagsverket, Statens jordbruksverk, Tillväxtverket, Arbetsgivarförbundet KFO, Coompanion Sverige, Företagarna, HSB Riksförbund, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Näringslivets regelnämnd, Riksbyggen, Svenskt Näringsliv, Sveriges advokatsamfund och Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO).

Statens lantbruksuniversitet, Regelrådet, Bostadsrätterna, Fonus, Kommuninvest i Sverige AB, Kooperativa förbundet, OK ek. för., Riksorganisationen för idéburen vård och omsorg (Famna), Stockholms kooperativa bostadsförening (SKB), Svenska Samernas Riksförbund (SSR) och Sveriges djurbönder har beretts tillfälle att yttra sig men har avstått från att göra det.

Yttranden över promemorian har också inkommit från Svensk Kooperation och en privatperson.